Schooljournaal

Nr. 1 11.01.2014

CNV Onderwijs

Brieven

Wilt u uw mening geven?
U kunt een brief van maximaal 200 woorden mailen naar schooljournaal@cnvo.nl. De redactie behoudt zich het recht voor om inzendingen niet te plaatsen of in te korten.

Liesbeth Hermans

De redactie is overspoeld met reacties op het vertrek van Liesbeth Hermans als columnist. Woorden van grote dank en verdriet dat ze ermee stopt. Zo schrijft iemand: 'Ik ben over de totaal uit de hand gelopen verantwoordings- en administratieplicht even gefrustreerd als zij. Het was mij altijd een genoegen in haar een gelijkgestemde te herkennen.' Iemand anders: 'Het was altijd de eerste rubriek die ik las: nuchter, wijs, praktisch en met een vaardige pen geschreven.'
In het volgende *Schooljournaal* komt een afscheidsinterview met Liesbeth Hermans.

Redactie

Academici

De laatste tijd lees ik regelmatig dat er behoefte is aan leraren, die academisch geschoold zijn. Academici hebben wellicht meer kennis, maar ik wil daarbij aantekenen dat pedagogische en didactische kwaliteiten minstens zo belangrijk zijn.

A.v.Sprang, Haaren

Zonder God?

Naar aanleiding van het artikel *Christelijke school zonder God*? in Schooljournaal 19 denk ik dat men tegenwoordig steeds meer kiest voor de naam van de school, terwijl het vroeger duidelijk ging om de identiteit. Dit kan leiden tot seculiere invloeden op school. Maar is dit een bedreiging of een kans? Op cbs Het Kompas in Vuren is iedereen welkom ongeacht de identiteit. Dit verruimt ons blikveld, maar we staan wel voor onze christelijke identiteit. Het is belangrijk om onze christelijke identiteit te waarborgen, bijvoorbeeld door ouders bij de intake duidelijk te maken waar we voor staan en hoe we dat invullen, zonder hoogdravend te doen. Wij zijn trots op onze christelijke identiteit zonder scholen met een andere identiteit te veroordelen. Ik vind het belangrijk dat leerkrachten op onze school voor 100 procent achter deze identiteit staan, het hele jaar door, want met een Kerstfeest alleen ben je er inderdaad niet!

Luuc Wilschut, Vuren

Werkloos thuis

Het artikel in *Schooljournaal* 19 '*Ineens deugt er niets meer van je*' is min of meer een blauwdruk van mijn verhaal. Ook ik kreeg na meer dan 30 jaar met veel enthousiasme en inzet voor de klas te hebben gestaan, plots te maken met een nieuwe directeur, die vond dat er het een en ander aan mijn functioneren schortte.
De voorgaande 30 jaar had ik dit nooit gehoord. Plotseling werd ik onder een vergrootglas gelegd.
Ik liep eigenlijk constant op mijn tenen. Er werd een bureau ingehuurd om mij te begeleiden en te observeren tijdens lessen, telkens gevolgd door een gesprek. Na vele vermoeiende maanden volgde er uiteindelijk een eindrapport. Het bureau zag goeie ontwikkelingen en was in grote lijnen positief over mijn functioneren. De directeur echter had nog moeite met het een en ander. De goede ontwikkelingen vergat hij.
Vanaf augustus 2012 zit ik werkloos thuis ...

Naam bij de redactie bekend

Kwekeling met akte

Onlangs hoorde ik op de radio een discussie over de stelling dat we voor wat betreft sociale wetgeving en praktijk weer terug lijken te gaan naar tijden die we lang achter ons waanden. De grens tussen echte participatie en bedeling zou vervagen. Ik ben wat minder somber hoewel wel degelijk ongerust. Maar die wat vage ongerustheid slaat om in grote zorgen als je leest hoe collega's met elkaar omgaan. Ik las het, in *Schooljournaal* 19: lesgeven voor een boekenbon of zelfs voor niks. Nog even en je moet als jonge collega geld meebrengen. Mijn leeftijdsgenoten weten het wellicht nog: de *kwekeling met akte-tijd*. We gaan het toch niet echt weer opnieuw beleven he? Zou het publiceren van de namen van de scholen die dit soort streken uithalen, dan toch geboden zijn?

Wim Stoop, Santpoort

colofon

Schooljournaal is een uitgave van CNV Onderwijs **Oplage:** 55.000 exemplaren **Redactieadres** Postbus 2510, 3500 GM Utrecht, tel. (030) 751 10 03 **E-mail** schooljournaal@cnvo.nl **Hoofdredacteur** Helen J. van den Berg **Redactie** Edwin van Baarle, Ciska de Graaff (eindred.), Peter Magnée (eindred.), Sanne Weeber (stagiair) **Secretariaat** Jobien Goldberg **Medewerkers** Jan Bijstra, Ruud van Diemen, Helmy van Doorn, Mirjam de Goey, Liesbeth Hermans, Beatrice Keunen, Tessa Klooster, Josephine Krikke, Marloes Oelen, Petra Pronk, Marlies Sietsma, Marian Vullers **Omslagfoto** Henriëtte Guest **Basisontwerp en opmaak** FIZZ reclame + communicatie, Meppel **Druk** Ten Brink, Meppel **Abonnementen** € 150,– per jaar. **Personeels- en zakenadvertenties** Opgeven bij Recent t.a.v. Ray Arends (ray@recent.nl) of Joop Slor (joop@recent.nl), Postbus 17229 1001 JE Amsterdam, tel. (020) 330 89 98. Personeelsadvertenties kunnen worden opgegeven tot uiterlijk dinsdag 14.30 uur (gegarandeerde plaatsing wanneer gemeld maandag voor 16.30 uur). Prijzen vanaf € 106,– excl. BTW.

INHOUD

4 **Bond waarschuwt voor giga lerarentekort** Afspraken over extra leerkrachten blijken bij lange niet voldoende

6 **'Ik zal de sector onderwijs gaan missen'** Bestuurder Wllem Jelle Berg vertrekt naar CNV Vakcentrale

10 **'Beperk liever het aantal zorgleerlingen'** Groepsgrootte niet per se oorzaak werkdruk, vindt juf met 34 leerlingen

14 **Tieners vervelen zich stierlijk op school** Strikt schoolsysteem leidt tot demotivatie

16 **'Stage lopen op de basisschool is keihard werken'** Pabodocenten doen praktijkervaring op

18 **School bedenkt eigen functiemix voor oop'ers** 'Een leven lang leren geldt voor al ons personeel'

24 **'Een pleziertocht is het nu ook weer niet'** Docenten Scheepvaart & Transport College moeten praktijkkennis toetsen

26 **'Ik zie het als een kansenverhaal'** Overijsselse bestuursvoorzitter vierkant achter functiemix

34 **Openheid moet pesten tegengaan** Meningen zijn verdeeld over verplicht aanstellen pestcoördinator

RUBRIEKEN

2 Brieven
7 Wat was
8 Dagboek startende leraar
Column Helen J. van den Berg
9 Column Peter Althuizen
13 Column Helmy van Doorn
20 Werk en recht
21 Vraag antwoord MR
In de regio
22 Cursussen
23 Column Ruud van Diemen
28 Webbedingetjes
30 Berichten
31 Bezig voor de Bond
33 Agenda
39 Contactgegevens CNV Onderwijs
40 Jouw partner

FOTO
HANS
Kouwenhoven

Leerlingen van groep 8 van basisschool ViaNova in Alphen aan den Rijn hebben van woensdagochtend 18 december 9 uur tot de volgende avond 8 uur geld opgehaald voor 3FM Serious Request. Vanuit een afgesloten lokaal waar ze ook sliepen en een leerling als dj voor de muziek zorgde, is € 2.400,- opgehaald met het verkopen van zelfgebakken cakejes en taart, spelletjes en een veiling.

CNV Onderwijs: giga lerarentekort basisonderwijs dreigt

CNV Onderwijs wil dat het kabinet extra geld uittrekt om afgestudeerde pabostudenten per direct een vaste baan op scholen te garanderen. Volgens bestuurder Joany Krijt is het noodzaak nu jonge leraren in dienst te nemen om de verwachte uitstroom van oudere leraren op te vangen. ‘Dit jaar verdwijnen weer duizenden banen in het basisonderwijs door bezuinigingen, vergrijzing en krimp. Met het afgelopen jaar erbij gaat het in totaal om meer dan 6.000 banen. Als jonge leraren nu geen baan kunnen krijgen, dreigt vanaf 2017 een enorm lerarentekort als babyboomers het onderwijs massaal verlaten.’ Niets doen betekent volgens haar dat de kwaliteit van het onderwijs onder druk komt te staan en de klassen nog voller worden. Krijt: ‘Afspraken tussen sociale partners en het ministerie van Sociale Zaken voor 1.500 extra leerkrachten de komende paar jaar, bovenop de afgesproken 3.000 uit het Nationaal Onderwijsakkoord, blijken bij lange na niet voldoende.’ Volgens Krijt lopen pabo’s leeg omdat jongeren merken dat er steeds minder werk is, terwijl afgestudeerden zich laten omscholen. ‘Uiteindelijk zullen leerlingen de dupe worden als dit probleem niet serieus wordt aangepakt.’ Ze zegt dat het kabinet mooie oplossingen tegenwerkt, terwijl er nu nog voldoende jonge leraren beschikbaar zijn. ‘Ze zouden ouderen prima kunnen vervangen als die vrijwillig met pensioen gaan. Schoolbesturen helpen al mee om het lagere pensioen aan te vullen, maar door de overheid wordt dit belast met 52 procent. Dat werkt natuurlijk ontmoedigend in plaats van stimulerend. Ouderen moeten wel verleid worden met een aantrekkelijke pensioenregeling en niet met een boete.’ In het voortgezet onderwijs is er volgens Krijt vooral gebrek aan docenten voor exacte vakken en Duits en Nederlands, waardoor scholen leerlingen niet langer kunnen garanderen dat ze die vakken tot en met het examenjaar kunnen volgen. **MvO/PM**

Actiegroep: 'Citotoets moet geen afrekening zijn'

'Wat als een kind heel technisch is, maar niks over techniek op school krijgt? Dan mist het een hele hoop. Scholen moeten meer aandacht geven aan onder meer kunst en cultuur. Er wordt nu teveel gefocust op de Citotoets.' Tineke Bruin van actiegroep *Op weg naar geweldig onderwijs* wil de politiek bewust maken van het idee dat de Citotoets in de loop der jaren een afrekening is geworden. In tegenstelling tot wat vele media beweren is de actiegroep niet tegen de Citotoets. Bruin, zelf directeur van een basisschool: 'We zijn voor goed onderwijs. Natuurlijk zijn taal, rekenen en lezen het meest belangrijk op school, maar het is niet het enige. In plaats van voor de zoveelste keer de toets te oefenen kan aandacht worden gegeven aan andere onderdelen, zoals filosofie. Reken elkaar niet af op de uitslag van een Citotoets.' Bruin doelt hiermee onder meer op de manier waarop het niveau van een leerling wordt bepaald. 'Je vormt na acht jaar een beeld van een kind, dan kan de Citotoets niet allesbepalend zijn. Het is een momentopname. Dit betekent echter niet dat je de toets niet serieus moet nemen.' Daarnaast wordt de kwaliteit van scholen volgens haar te veel bepaald door toetsuitslagen. 'Er zijn zoveel aspecten belangrijk. Is het klimaat in orde? Gaan de leerlingen goed met elkaar om? Wordt er actie ondernomen als dit niet het geval is?'

De actiegroep hoopt dan ook dat scholen meer eigen verantwoordelijkheid krijgen. Bruin: 'Kinderen hebben meer nodig dan aandacht voor zaakvakken alleen.' SW

Bestuurder Willem Jelle Berg: 'Ik zal het onderwijs gaan missen!'

Zeven jaar werkte Willem Jelle Berg als bestuurder bij CNV Onderwijs. Daarvoor zeven jaar bij CNV Publieke Zaak. 'En nu misschien wel zeven jaar hier', wijst Berg op zijn nieuwe werkkamer als dagelijks bestuurder bij CNV Vakcentrale. 'Ik ben nog niet klaar bij het CNV!'

Foto: Guido Benschop

Willem Jelle Berg in 2007 tijdens een gastles aan groep 7b van de Albert Plesman school in Rotterdam in het kader van de Dag van de Leraar

'Wat ik heb bereikt? Die vraag had ik verwacht', lacht Berg. 'Ik heb mijn steentje bijgedragen aan een nieuwe verenigingsstructuur, waardoor we nog steeds heel veel actieve en betrokken leden hebben. Daar ben ik best tevreden over.' Hij denkt even na, zegt dan: 'Samen met andere bestuurders en medewerkers heb ik bijgedragen aan de betere positionering van de poot ledenwerving van CNV Onderwijs. Dat heeft geresulteerd in een paar jaar ledenwinst en dus een sterkere club. Ook heb ik eraan bijgedragen dat CNV Onderwijs beter op de kaart staat: we laten onze mening duidelijker en breder horen en zijn een partij waar je rekening mee moet houden. Verder ben ik er trots op dat het me gelukt is om een stuurgroep Jong voor jonge leden op te richten. Wat een enthousiaste club is dat geworden!' Berg was onder meer penningmeester en zegt daarover: 'Het is me gelukt een financieel gezonde organisatie achter te laten. Dat is mooi!'

NIET KLAAR

Berg is naast zijn functie van CNV Onderwijsbestuurder ook ABP-bestuurder geweest en dat blijft hij doen. 'Ik hoop dat op dat punt de zeven betere jaren nu aanbreken, want door de crisis en het niet kunnen indexeren was het werk daar de afgelopen jaren best lastig.' Toch liep Berg meestal vrolijk en joviaal door de gangen van het CNV Onderwijspand aan de Tiberdreef in Utrecht. Hier en daar een geïnteresseerd praatje of de lancering van een nieuw lumineus of minder lumineus idee. Met flair wist hij de moeilijkste financiële plaatjes inzichtelijk te maken aan leden en werknemers.

Toen Jaap Smit in december de CNV Vakcentrale verliet om commissaris van de Koning te worden, kwam er een plek vrij in het bestuur. Berg werd daarvoor benaderd. 'Ik had al wel eens gedacht dat ik weer eens iets anders moest gaan doen, maar had nog niet echt om me heen gekeken. Dat geeft wel aan dat ik nog niet klaar ben bij het CNV.' Hij gaat zich bij de Vakcentrale vooral bezig houden met pensioenen en sociale zekerheid.

BETROKKENHEID

'Ik vind het sterke aan CNV Onderwijs dat het een vakbond én vakvereniging is. Met het blad *Schooljournaal* en de Academie en allerlei activiteiten maakt de club die inhoudelijke focus keer op keer duidelijk', zegt Berg. 'Ik denk dat ik het contact met leden zeker zal missen. CNV Onderwijs heeft 53.000 leden, de Vakcentrale heeft er zeven, namelijk de aangesloten bonden. Voorheen was ik elke dag in contact met leden, nu moet ik daar echt mijn best voor gaan doen. Ik zal de sector onderwijs zeker gaan missen. Nog nooit een sector meegemaakt waar het werkplezier en de betrokkenheid zo groot zijn!'

Ciska de Graaff

Kamervragen over alarm oudere leraren **CNV Onderwijs**

In december brachten *Trouw* en *Schooljournaal* gelijktijdig het nieuws dat er een vervijfvoudiging te zien is van zaken en ontslagen van oudere leraren. Trouw kopte: *School doet er alles aan om van oudere leraar af te raken.* En *Schooljournaal: 'Ineens deugt er niets meer van je' – oudere leraren uit de gratie.* PvdA en 50PLUS pakten dit op: de Tweede-Kamerleden Mohandis en Klein stelden Kamervragen aan de minister van Onderwijs. *Deelt u de mening dat (oudere) docenten niet de dupe mogen worden van slecht personeelsbeleid van scholen? En: Deelt u de mening dat oudere docenten een belangrijke rol kunnen en moeten spelen in de begeleiding van startende docenten? Bent u bereid deze rol van oudere docenten te verbeteren en u in te spannen hun kennis en kunde te behouden voor het onderwijs?* De vragen zijn nog niet beantwoord bij het ter perse gaan van dit nummer. CNV Onderwijs doet op dit moment nader onderzoek naar de dossiers van oudere werknemers, die met ontslagen of conflicten te maken krijgen. CdG

Kanjer trainingen

Voor vertrouwen, veiligheid, rust en wederzijds respect

- **Preventief en curatief**
- **Opleiding voor individuele leerkrachten en teams** (ook B.S.O. en T.S.O.)
- **Gratis volgsysteem door COTAN positief beoordeeld**
- **Aanpak van pesten, erkend effectief** (NJi)

Ouders, leerkrachten en leerlingen verlangen een school die goede leerresultaten weet te behalen en de veiligheid weet te waarborgen.

T (036) 548 94 05 **E** info@kanjertraining.nl

www.kanjertraining.nl

www.rapportomslagen.nl

voor rapportomslagen en meer!

Kijk voor meer informatie op onze website en vraag vrijblijvend een proefmodel aan

050 - 549 11 05
info@rapportomslagen.nl

Wat was!

12 december
Omdat hij zijn leerlingen belachelijk heeft gemaakt op Twitter wordt een 29-jarige docent aan een Technische school in het Vlaamse Overijse door de directeur op het matje geroepen. De man plaatste foute antwoorden als tweets en schreef daarin dat hij 'vandaag weer niemand' had kunnen laten zakken. (Bron: *Reformatorisch Dagblad*)

13 december
Actievoerende scholieren dragen paarse kleding in het kader van Paarse Vrijdag. Zo'n 500 middelbare scholen doen mee aan deze actie tegen homofobie. Op lang niet alle scholen blijkt er aandacht en openheid over seksuele diversiteit. (Bron: *Trouw*)

20 december
Basisschool Oeterveld in Neeroeteren in Belgisch-Limburg levert voor de tweede keer op rij de winnaar van het Groot Dictee der Nederlandse Taal. De school houdt er zo haar eigen lesmethoden op na met een eigen selectie van achttien basiswoorden, in plaats van aap, noot en mies. (Bron: *Algemeen Dagblad*)

• Leerhotel Het Klooster in Amersfoort is door de Wijnacademie benoemd tot 'aanbevolen school met betrekking tot wijnopleidingen'. De school is in september begonnen met de wijnlessen voor eerstejaars mbo-studenten. Zij kunnen een landelijk erkend wijnvignet verdienen. (Bron: *Amersfoortse Courant*)

24 december
In Frankrijk mogen leerlingen al sinds 2004 geen hoofddoek dragen op school, maar het hoofddoekverbond geldt nu ook voor vrouwen die als vrijwilliger op scholen actief zijn. Minister van Onderwijs Peillon negeerde het advies om het verbod niet voor vrijwilligers te laten gelden. Moslimorganisaties noemen de maatregel een vorm van discriminatie. (Bron: *Trouw*)

4 januari
Door op jonge leeftijd in te grijpen kan worden voorkomen dat jongeren uitgroeien tot zware, gewelddadige criminelen. Uit onderzoek van de GGD Amsterdam blijkt dat 98 procent van de onderzochte veelplegers al vroeg geweld gebruikte en dat 99 procent een slecht ontwikkeld geweten heeft. Het Amsterdamse Preventief Interventie Team (PIT) richt zich sinds 2,5 jaar op 'risicokinderen' en boekt goede resultaten. Wethouder van Onderwijs Hilhorst wil de methode volgend jaar voor de hele hoofdstad invoeren. (Bron: *Het Parool*)

Dagboek van een startende leraar

Mirjam de Goey

Foto: Evert Elzinga

'Don't pull so hard.' Het is kerstvakantie en ik ben afgereisd naar Marokko. 'Push your shoulders', zegt Momo, mijn kitesurfleraar. Kitesurfen blijkt niet een van mijn talenten. Compleet onhandig sta ik aan mijn kite te bungelen en ik ben mijn board kwijt. Alweer! Ik zou me heel erg dom kunnen voelen, maar zo voel ik me niet. Ik kan er geen bal van, maar ik vind het hartstikke leuk. Of Momo het nog leuk vindt is de vraag. Hulpeloos kijk ik hem aan. Hij geeft mij niet het gevoel dat ik dom ben. Okay dan. Die bruine ogen, die witte tanden helpen mij natuurlijk ook door te zetten. Ik bedenk me hoe belangrijk een leraar is. Als leerkracht is het leerzaam om ook eens in een leersituatie te zijn. Het belangrijkste is om de moed nooit op te geven en je vooral nooit dom te voelen. Hier ligt een grote taak voor mij, de juf. Naast een goede uitleg moet het kind blijven geloven in zichzelf. Net zoals Momo er met al zijn geduld, geloof ik, nu voor gezorgd heeft dat ik op mijn board sta en...., daarna weer in het water knal! Ik weet weer hoe het voelt om te leren, successen te behalen en weer te vallen. Ik weet wat ik mijn kinderen wil meegeven dit jaar: 'Jij kan alles, geef nooit op!' Je juf heeft dan wel niet van die mooie Marokkaanse kijkers, maar zal je erbij helpen!

Mirjam (34) is leerkracht groep 1/2 en 6 van basisschool De Notenkraker in Amsterdam

VAN DEN BERG VERSUS

Geachte heer Althuizen,
Beste Peter,

Allereerst van harte gefeliciteerd met het bereikte resultaat van het burgerinitiatief tegen de overvolle klassen! Dat is een toenemend probleem in het onderwijs en een gevolg van onder meer de 'stille' bezuinigingen en het verwaarlozen van het onderwijs door vorige kabinetten. Het zorgt voor extra werkbelasting voor onderwijspersoneel en voor minder aandacht voor leerlingen, terwijl de roep om maatwerk juist steeds harder klinkt. Een maximum aan het aantal leerlingen per klas kan nooit zonder extra geld voor het onderwijs. De afgelopen jaren is zo ongeveer alle rek uit het onderwijs bezuinigd. Het is tijd dat er extra banen komen en dat de werkdruk wordt aangepakt. De bal ligt deels bij de politiek, maar na dit jaar vooral bij de schoolbesturen die vorige maand € 800 miljoen op hun rekening kregen bijgeschreven. CNV Onderwijs heeft zich ingezet om het onderwijs buiten de bezuinigingen van het kabinet te houden en investeringen in het onderwijs mogelijk te maken. Met onderhandelingen en lobby rond het sociaal akkoord en de sectorplannen, het Nationaal Onderwijsakkoord en het begrotingsakkoord is er een begin om de schade van de afgelopen jaren te repareren. Laten we als onderwijsbonden de politiek scherp houden, maar vooral de druk op de werkgevers zo hoog mogelijk. Het geld dat zij hebben ontvangen moet terechtkomen waar het hoort; bij het primaire proces. Dat is niet alleen in het belang van de kwaliteit van het onderwijs voor tienduizenden kinderen en jongeren, het is ook in het belang van onze kenniseconomie en dus van ons land.

HET IS TIJD DAT ER EXTRA BANEN KOMEN EN DAT DE WERKDRUK WORDT AANGEPAKT

Helen van den Berg is voorzitter van CNV Onderwijs

Foto: Erik Kottier

‘RSG Enkhuizen heeft **terecht oog voor kwaliteiten** oop’ers’

‘Onderwijsondersteuners zijn onmisbaar en van grote invloed op het behalen van onderwijsdoelen en verbeteren van leerresultaten, toch is het personeelsbeleid van scholen nog voornamelijk gericht op docenten. En dat terwijl de bijdrage van oop’ers de afgelopen jaren aanzienlijk is toegenomen, onder meer door de invoering van nieuwe functies en de verandering van het takenpakket van bestaande functies.’ Voorzitter van de Stuurgroep Onderwijsondersteuners van CNV Onderwijs, John van den Groenendal: ‘Uit het loopbaanonderzoek van *Schooljournaal* vorig jaar, bleek dat 50 procent van de oop’ers ontevreden is over de carrièremogelijkheden. Zij zouden graag zien dat meer geld voor personeelsbeleid wordt besteed aan professionalisering van onderwijsondersteuners.’ Hij wijst schoolleiders dan ook graag op de aanpak van Regionale Scholengemeenschap Enkhuizen (zie pagina 18-19). ‘Daar is in samenwerking met CPS Onderwijsontwikkeling en Advies een instrument ontwikkeld dat zicht geeft op de kwaliteit van het werk van het onderwijsondersteunend personeel, het zogenaamde Enkhuizer model. Daar staan niet alleen de functies en taakomschrijvingen in, maar ook de resultaatgebieden en bijbehorende competenties.’ Terecht volgens Van den Groenendal. ‘Oop’ers begeven zich steeds meer op pedagogisch en didactisch terrein. Zo zetten veel scholen onderwijs- en klassenassistenten in om docenten te ondersteunen in de klas en bij het samenstellen van instructiemateriaal. Vanuit stafbureaus begeleiden pedagogisch geschoolde medewerkers leerlingen en leraren. Technisch onderwijsassistenten (TOA’s) helpen leerlingen bij het opzetten van praktijkonderzoek. Maar ook functies waarbij de nadruk niet direct ligt op het contact met leerlingen zijn niet meer weg te denken. Denk bijvoorbeeld aan ict’ers en schoonmakers.’ Van den Groenendal is uitermate ingenomen met het functiebouwwerk op RSG Enkhuizen, omdat het duidelijkheid schept in verwachtingen, het salaris en de eisen voor de volgende functietrap. 'Samen met de Stuurgroep CNV Schoolleiders gaan we proberen leidinggevenden in primair en voortgezet onderwijs te overtuigen.' PM

ALTHUIZEN

Geachte mevrouw Van den Berg,
Beste Helen,

Dank voor de felicitaties. Het is goed om te lezen dat CNV Onderwijs zich openlijk aan de zijde van Leraren In Actie opstelt wat betreft de overvolle klassen. LIA en CNV Onderwijs zijn het ook eens over de 'stille' bezuinigingen en het verwaarlozen van het onderwijs door vorige kabinetten. Een briefwisseling kan slechter starten!
Ook het huidige kabinet heeft de nullijn echter gewoon voortgezet en hoegenaamd niets gedaan aan de hoge werkdruk van leraren. Je schrijft dat je de politiek scherp wilt houden, maar legt de bal vooral bij de werkgevers. Hier maak je een klassieke fout en laat je je uitspelen door de andere partijen. De werkgevers blijven wijzen naar de overheid en schreeuwen moord en brand over de ontoereikende financiering, de overheid wast de handen in onschuld en zegt dat de werkgevers gewoon goed beleid moeten voeren. Intussen zitten leerlingen, ouders en leraren met de gebakken peren. Ik stel daarom voor dat we samen optrekken (CNV Onderwijs, AOb, FvOv en LIA) om alle kosten voor het primaire proces uit de lumpsum te halen, zodat de overheid de verantwoordelijkheid niet langer kan afschuiven op de werkgevers.
Beloof je me dat je om dit te realiseren nooit meer een al dan niet Nationaal Akkoord of een onderwijscao zult ondertekenen zonder de handtekeningen van de AOb (de grootste lerarenvakbond) en LIA (nu nog de kleinste)? Alleen zo zullen we het vertrouwen van de beroepsgroep terugwinnen en werkelijk representatief kunnen zijn.

JE SCHRIJFT DAT JE DE POLITIEK SCHERP WILT HOUDEN, MAAR LEGT DE BAL VOORAL BIJ DE WERKGEVERS

Peter Althuizen is voorzitter van vakbond Leraren in Actie

Foto: LIA

Werkdruk niet per se veroorzaakt door groepsgrootte

'Liever een beperking op het aantal zorgleerlingen'

Foto: Gerard Damoiseaux

Jessica Bosch: 'Met deze droomgroep zou ik veertig leerlingen niet eens een probleem vinden.'

Plofklassen noemen AOb en Leraren In Aktie (LIA) de volgens hen veel te grote klassen in basis- en voortgezet onderijs. Leerlingen krijgen onvoldoende aandacht en het leidt tot grote werkdruk bij de leraren. Ruim 46.000 handtekeningen haalden de bonden op om het onderwerp geagendeerd te krijgen in de Tweede Kamer. Doel: een wettelijke grens van uiteindelijk 24 kinderen. *Schooljournaal* nam een kijkje in groep 7 (34 leerlingen) van basisschool De Overlaet in Rosmalen.

650.060 vult Marit in als uitkomst van de som 600.000+60+50.000, onderdeel van de rekentoets die juf Jessica Bosch geeft. Bij een andere opdracht moet het meisje aan de hand van een diagram aangeven hoeveel zakjes dille ze nog kan kopen als er al voor 30 procent aan stokroos, 10 procent papierbloem en 40 procent aan kattenstaart is ingeslagen. Muisstil maken zes rijen leerlingen hun opgaven. Als de toets erop zit hergroeperen de kinderen razendsnel in groepen van zes tafeltjes en een van vier. Ik volg deze ochtend Bosch, die een duobaan heeft en lesgeeft in een veel te kleine ruimte van 8 X 7 meter in het bijgebouw van basisschool De Overlaet in Rosmalen. Zodra alle leerlingen van deze krimpschool weer passen in het hoofdgebouw worden de klassen omgebouwd tot appartementen. Ondertussen staan deuren en ramen als het maar even kan wagenwijd open, omdat het anders te benauwd zou worden.

Bosch: 'Dit is een droomklas. Vorig jaar had ik groep 8 met 24 leerlingen. Vier kinderen hadden een rec 4-verwijzing. Zorgbehoeften zoals adhd, add en pdd-nos vereisen meer energie en werkstress, ook

omdat je het gevoel hebt andere kinderen te kort te doen. Bij de groep die ik nu heb kan ik zo weglopen en dan nog gaan ze braaf verder met hun sommetjes. Bij ons op school zitten over het algemeen kinderen van middelbaar tot hoger opgeleide ouders, maar een zorgleerling blijft een zorgleerling. Ik ben het dan ook niet eens met het pleidooi voor maximaal 24 leerlingen in het primair onderwijs. Daarmee ondervang je de komst van passend onderwijs niet. Met de groep die ik nu heb zou ik veertig kinderen niet eens een probleem vinden. De extra tijdinvestering die ik bij een grote groep ervaar, weegt niet op tegen de werkdruk door speciale behoeften. Daarom zou ik me veel meer gesteund voelen door het begrenzen van het aantal zorgleerlingen tot vier, met hulp van bijvoorbeeld een onderwijsassistent.'

EENMALIGE ERUPTIE

De oproep van AOb en LIA is verre van nieuw. Al in 1996 pookte de *Volkskrant* de discussie op voor een klas van maximaal 24 leerlingen in het basisonderwijs. Uit onderzoek van de staat Tennessee in de Verenigde Staten bleek dat het verkleinen van de klassen in de eerste vier jaar van de primary school (vergelijkbaar met groep 3 t/m 6) tot maximaal 17 leerlingen een gunstige invloed had op de leerresultaten en het aantal zittenblijvers. Op advies van de commissie-Van Eijndhoven besloot toenmalig staatssecretaris Netelenbos (PvdA) in 1997 honderden miljoenen te investeren in verkleining van de groepen. Weliswaar zonder wettelijke maximering, wat destijds een wens was van zowel Van Eijndhoven (34 leerlingen bovenbouw, 25 onderbouw) als de Onderwijsbonden CNV (30 leerlingen bovenbouw, 24 onderbouw). Tevergeefs waarschuwde Van Eijndhoven in *Schooljournaal* dat klassenverkleining geen eenmalige eruptie mocht zijn, ingegeven door de verkiezingen van 1998. Het moest zijns inziens worden ingebed in een breed programma van onderwijsvernieuwingen.

GEEN VERBAND KLASSENGROOTTE

Ook toen al waren er kritische geluiden. Onderwijspsycholoog en toenmalig rector magnificus van de Katholieke Universiteit Brabant, Len de Klerk, wees er in oktober 1996 voor de microfoon van Omroep Brabant al op dat de effecten van klassengrootte ook afhankelijk zijn van het aantal leerlingen, van de samenstelling en leeftijd van de groep, de deskundigheid van de leerkracht en de methode die in de klas wordt gebruikt. Door alleen klassen te verkleinen zou weinig verbetering optreden. Guuske Ledoux, wetenschappelijk directeur van het Konhstamm Instituut voor onderzoek van opvoeding en onderwijs in Amsterdam, komt tot een zelfde conclusie. 'Er zijn geen aanwijzingen dat kleinere klassen tot betere resultaten bij leerlingen leiden, behalve als je de klassen zo klein maakt als in het onderzoek in de staat Tennessee. In een recent onderzoek *Op de drempel van passend onderwijs* vonden we ook geen verband tussen de (geobserveerde) kwaliteit van lessen en de klassengrootte. Ook "meer handen in de klas" bleek er niet toe te doen als het gaat om de kwaliteit van de gegeven lessen.' De vraag of de werkdruk toeneemt door grotere klassen, valt volgens haar daarom nog maar te bezien. Ledoux: 'Het is heel subjectief en sterk afhankelijk van het gedrag en het niveau van de (zorg)leerlingen en van de kwaliteit van de leraar. Ons onderzoek toonde wel aan dat de aanwezigheid van zorgleerlingen hierop enige invloed kan hebben. Naarmate de klas groter is en ook het aandeel zorgleerlingen, voelen leraren zich minder goed in staat deze kinderen voldoende te bieden.'

KLASSENGEMIDDELDE

Volgens recente cijfers van het ministerie van Onderwijs telt de gemiddelde basisschoolklas dit jaar 23,3 leerlingen, en loopt het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs van 21 in het vmbo tot 27 in de havo. Zo'n 6 procent van de klassen zou meer dan 30 leerlingen tellen.

KWALITEIT LEIDEND

Staatsecretaris Dekker van Onderwijs ontkent niet dat er soms overvolle klassen zijn, maar vindt het meer een zaak van scholen en besturen om maatregelen te nemen. In een brief aan de Tweede Kamer schrijft hij dat niet de grootte, maar de kwaliteit van de leraar en de schoolleider leidend moet zijn. 'Een ervaren leerkracht met gemotiveerde leerlingen kan nu eenmaal een grotere klas aan dan een docent die net begint in een chaotische klas. En scholen met grote klassen zorgen ook voor extra begeleiding, bijvoorbeeld in de vorm van onderwijsassistenten.' Tegenover *Nu.nl* pleitte de bewindsman voor meer hoger opgeleide leraren of extra vakleerkrachten, zoals voor gymnastiek of handenarbeid. Die zouden kunnen worden gefinancierd met het extra geld dat het kabinet voor het onderwijs heeft vrijgemaakt. Volgens Dekker wordt de klas daardoor niet kleiner, maar komt het de werkdruk wel ten goede, omdat de man of vrouw die voor de klas staat de vrijgekomen tijd kan gebruiken voor verdieping van het lesmateriaal, het nakijken van proefwerken, of voor een eigen opleiding.' Hij bestreed dat scholen met grote klassen geen hoogwaardig onderwijs kunnen bieden, omdat één school zelfs het predikaat excellent had gekregen.

ALLEMAAL VRIENDEN

Juf Jessica (40), bezig met een master SEN voor gedragsspecialist, start een taalles over Engelse leenwoorden. Opdracht 18 gaat over ontbrekende letters. Volgens Britt moet er ck worden ingevuld om het woord racket te vormen. 'Fenna, gameboy is inderdaad met een o, heel goed', zegt haar juf. 'Jongens, de volgende opdracht is in de vorm van een puzzel, die mogen jullie zelf even doen.' Twee cognitief sterke leerlingen, Nathan en Pim, zijn al zelfstandig aan de slag. De eerste werkt vooruit, de tweede is met zijn kerststukje bezig. Vlak voor de pauze vertellen de kinderen dat dit een fijne klas is, ondanks de omvang. Volgens Leon omdat er vrijwel niet meer wordt gepest. Jasmijn: 'We zijn nu allemaal vrienden.' 'Alleen krijg je bijna nooit een beurt', klaagt Joep.

Peter Magnée

FOTO KOCH | schoolfotografie

Een oude traditie in een nieuw jasje

Schoolfoto's en Foto Koch zijn al jaren onlosmakelijk met elkaar verbonden. Met ruim tachtig jaar ervaring in het fotograferen en het aanleveren van foto's voor kinderen op de basis- en middelbare scholen is Foto Koch een begrip geworden in Nederland.

NIEUW: Actie foto, net even anders

Van iedere leerling maken wij nu ook een "actie" foto. Hier staan de leerlingen in een ongedwongen houding op. Uit ervaring weten wij namelijk dat ouders graag een keuze willen hebben uit meerdere poses.
De extra opname kost nauwelijks extra tijd. De ouders kiezen zelf online welke foto ze willen hebben, uiteraard zijn hier geen extra kosten aan verbonden.

Voordelen voor leerkrachten

- De leerkracht dient alleen een inlogkaart af te geven met de inloggegevens, zodat de ouders of verzorgers de foto's veilig online kunnen bekijken en bestellen.
- Elke belasting voor leerkracht en de administratie is verleden tijd.
- Zelfs de betaling gaat rechtstreeks via de besteller.

Voordelen voor ouders

- Uitzoeken en bestellen van foto's gebeurt vanuit huis.
- Bestellingen worden direct naar het huisadres gestuurd.
- Snelle levering.
- Besteller kan betalen via factuur, acceptgiro of iDEAL.

Aangesloten bij:

COLUMN

Helmy van Doorn

KORTE PAUZES ZIJN NIET ALLEEN VOOR DRUKKE KINDEREN EEN VERADEMING, MAAR EIGENLIJK VOOR IEDEREEN

Foto: Henriëtte Guest

Helmy van Doorn is 46 jaar en leerkracht groep 4 op basisschool De Korenaar in Helmond

Brammetje Baas-methode

Brammetje Baas is in mijn klas een bekend begrip. Niet alleen kan mijn groep 4 de gelijknamige film wel dromen, we gebruiken de film ook vaak als inspiratie. Net als Brammetje houden wij namelijk ook niet zo van stilzitten. Dus als ik 'Brammetje Baas' roep, staan al mijn kinderen meteen uitgelaten achter hun stoel. En dan gaan we lekker bewegen. Even terug, voor wie de film niet kent. Al zou iedereen (kinderen én volwassenen) deze mooie, lieve, ontroerende wijze én grappige film uit 2012 gezien moeten hebben. Hoofdrolspeler Brammetje Baas is een slim jongetje dat vol verwachting naar groep 3 gaat. Hij hoopt dat nu het echte leren en dus het echte leven gaat beginnen. Maar naast pienter, is deze Bram ook druk. Heel erg druk zelfs. En daar heeft meester Vis niet op gerekend. Sterker nog, hij is er eenvoudigweg niet óp berekend.

Natuurlijk komt het allemaal goed in de film, die van alle tijden is. Na vele hilarische momenten en de hulp van zijn geweldige en verstandige vriendinnetje Liselore Lusjes krijgt Brammetje uiteindelijk een nieuwe meester, die juist wél heel goed inspeelt op het gedrag van de jongen. Hij snapt dat het voor veel kinderen op school heel moeilijk is om uren achter elkaar geconcentreerd te blijven en al die tijd ook nog eens stil te moeten blijven zitten. Dus last meester Mark korte pauzes in tussen de lessen, waarin hij de kinderen flink laat bewegen. Dat is niet alleen voor de drukke kinderen een verademing is, maar eigenlijk voor iedereen. Zo schieten de kinderen in de film als cowboys. Al laat ik dat meestal, uit pedagogische overwegingen, in mijn groep achterwege. En 'helaas' moeten de kinderen in mijn groep tijdens het bewegen achter hun eigen stoel blijven staan, want ik heb natuurlijk niet zo'n ideaal grote klas als op de filmset waarbij iedereen maar door elkaar kan rennen, zonder dat er ongelukken gebeuren. Uiteraard heb ik er als echte, dus eigenzinnige, juf mijn eigen draai aan gegeven. Zo joggen we op de plaats, waarbij we ook met onze hakken de billen aantikken. Verder draaien we ook de schouders los na al dat vele schrijven. En natuurlijk springen we een paar keer flink op de grond. Immers, niet alleen bewegen is leuk, ook herrie maken. Aan het einde van deze activiteit, of 'energizer' als je het zo wilt noemen, blazen we even gezamenlijk uit. Pfffffffffffffffffff! Het is namelijk zaak om hierna weer enigszins gekalmeerd aan het werk te kunnen gaan. Dat laatste was meester Mark in de film nog vergeten.

Waarom tieners zich dood vervelen in de klas

‘Het schoolsysteem de behoeften van jongeren’

Illustratie: strips op maat

Een beetje tekenen, om de minuut de smartphone checken en gapend onderuit zitten. Het is typisch gedrag van leerlingen die zich vervelen in de klas. Niet alleen omdat de stof niet aansluit bij de belevingswereld, maar ook door de gierende hormonen die door het lijf van tieners stromen.

Verveeld en ongemotiveerd: het stereotype beeld dat volwassenen van jongeren hebben. Maar hoe komt dit eigenlijk? Loes Keijsers, docent gedragswetenschappen aan de Universiteit Utrecht en schrijfster van het boek *Waarom tieners soms zo irritant kunnen zijn* heeft een verklaring. ‘Een mogelijkheid is dat het schoolsysteem weinig aansluit bij de levensbehoeften die jongeren hebben. Dit komt doordat tieners in ontwikkeling zijn. Ze willen steeds meer autonomie, zelf dingen bepalen en veel omgaan met vrienden. Dit is ook nodig omdat ze bezig zijn met het ontwikkelen van een eigen identiteit. Verder kunnen tieners veel, zoals plannen, maar ze komen regelmatig in een schoolsituatie waarbij ze juist alles krijgen opgelegd. Ze moeten woordjes leren voor Duits, dan weer woordjes voor Engels, en ga zo maar door. Naast het feit dat het niveau van de cognitieve taken vaak eenvoudiger is dan op de basisschool (Keijsers doelt hier op het stampen van huiswerk op de middelbare school, red.) bepalen leraren soms ook nog precies wat er moet gebeuren. Jongeren vinden het juist leuk om iets te ontdekken en te leren.’

APATHISCHE VERVELING

Onderzoek naar verveling geeft aan dat er verschillende soorten verveling bestaan. Vier types waren al bekend, maar een team van

sluit weinig aan op

Duitse en Noord-Amerikaanse psychologen ontdekte tot hun verrassing een nieuw soort verveling: apathische verveling. Dit type lijkt bijna op een depressie, er wordt een lusteloos gevoel ervaren met zeer beperkte opwinding en grote aversies. Uit het onderzoek bleek dat scholieren dit type maar liefs in 36 procent van geregistreerde vervelingmomenten ervaart. Keijsers kan bevestigen dat veel scholieren een grote dip ervaren op school. 'De motivatie gaat op de middelbare school dus achteruit, maar jongeren beleven ook veel minder plezier aan school. Opvallend is dat deze achteruitgang voor vrijwel alle scholieren geldt. Uit mijn onderzoek, waarbij ik 500 jongeren 5 jaar lang heb gevolgd, bleek dat zelfs bij de meest gemotiveerde personen met de hoogste cijfers een duidelijke afname plaatsvond van zowel motivatie als plezier. Deze afname is het sterkst tussen de eerste en de derde klas, daarna vlakt het weer wat af. Richting de eindexamens studeren leerlingen weer wat meer voor zichzelf. Ze weten dan beter wat ze willen en hebben daardoor meer interne motivatie.'
Het idee dat het schoolsysteem niet aansluit op de behoeften van leerlingen illustreert de Utrechtse onderzoeker met een simpel voorbeeld. 'Geen enkele leerling wil om 8 uur beginnen, met elk uur een andere leraar die vertelt wat er precies moet gebeuren en aan het eind van de dag een berg huiswerk geeft.' Daarnaast is er ook nog het probleem dat tieners een ander bioritme hebben. De biologische klok van jongeren is wat verschoven, ze worden later op de avond moe en slapen langer uit. Keijsers: 'Er gaan wel stemmen op om scholen wat later te laten beginnen. Het zou voor jongeren *an sich* niet slecht zijn, ze komen gewoon later op gang.'

WAT EEN DOCENT KAN DOEN

Verveling komt klaarblijkelijk bij elke leerling voor, maar dit betekent niet dat er niets aan te doen valt, denkt Keijsers. 'Docenten moeten begrijpen wat er speelt onder de leerlingen. Meestal weten ze dit wel goed omdat ze veel met tieners omgaan, maar ik denk dat ze door kleine ingrepen meer vrijheid kunnen geven. Een voorbeeld is dat leerlingen zelf mogen bepalen welk onderdeel als eerste wordt behandeld in een les. Inhoudelijk maakt dit voor de lesstof niks uit, maar het geeft jongeren wel het gevoel dat ze vrijheid hebben in hun leerproces. Dit kan al een stukje motivatie oproepen.' Meer vrijheid kan dus motiveren, maar ook de hoeveelheid verschillende leraren per dag kan van invloed zijn. 'Gemiddeld genomen praten jongeren in desbetreffende leeftijdsfase minder met hun ouders, terwijl ze wel behoefte hebben aan een vertrouwenspersoon. Op de middelbare school hebben leerlingen meestal elk uur een ander docent. Hierdoor wordt niet die band opgebouwd waardoor tieners hun verhaal kwijt kunnen. Dit kan de motivatie ook belemmeren.'

GAMEN

De lesstof sluit niet goed aan bij de behoeften van leerlingen, maar andere activiteiten, zoals gamen, lukt blijkbaar wel. In 2008 bleek al dat video- en computerspelletjes de lesstof interessanter kunnen maken. De Amerikaanse geschiedenisleraar David McDivitt ontdekte dat leerlingen die geen hoorcollege volgden, maar alleen het spel *Making History* speelden waarbij je de rol aanneemt van staatshoofd, grotere vooruitgang boekten in hun kennis over de Tweede Wereldoorlog. Games nodigen uit tot creativiteit en doorzettingsvermogen, waardoor ze van zichzelf al leerzaam zijn. Als een videospel niet moeilijk is, verkoopt het niet en dat botst met het idee dat alles makkelijk moet. Moeten leermethoden zich hier niet op aanpassen? Keijsers kan zich voorstellen dat het adaptief is een game te ontwikkelen waarbij dezelfde informatie wordt gegeven als in een boek. 'Er is denk ik best wel wat creativiteit in mogelijk, maar ik wil ook weer niet zeggen dat alles nu op een iPad moet gebeuren.' Hoewel jongeren zich tegenwoordig voornamelijk vermaken met digitale middelen, bestaat verveling op school al heel lang. 'Voor de leerplicht werd ingevoerd was dit natuurlijk anders, maar als je kijkt naar de laatste vijftig jaar is er niet heel veel veranderd in het idee dat scholen niet aansluiten op de behoeften van leerlingen,' aldus Loes Keijsers. Het vaak geschetste beeld dat het alleen maar erger wordt met de jeugd van tegenwoordig gaat kennelijk niet op.

Sanne Weeber

Waarom tieners zo irritant kunnen zijn en hoe je daar als ouder mee kunt leren leven, door Loes Keijsers. Prijs € 19,99. ISBN: 978940140885

‘Ik kreeg ze wel stil, maar dat duurde te lang’

Pabodocenten **lopen stage** op basisschool

Groep 4 van de Aloysiusschool in Overveen heeft deze ochtend een stagiair: Niels Soeteman, wiskundedocent aan de pabo van Hogeschool Inholland Haarlem. ‘Ik was het overzicht totaal bijster’, verzucht hij later, enigszins verhit. Juf Ginette Woldringh van groep 4: ‘Ik vind het dapper dat pabodocenten hier stage komen lopen. Ik geef het je te doen als je de namen niet kent!’

Foto: Marisa Beretta

Niels Soeteman: ‘Ik mis de routine en de handigheid, maar het is niet erg om daarmee geconfronteerd te worden.

De pabo van Hogeschool Inholland Haarlem stuurt docenten jaarlijks een dagdeel op stage op een basisschool. Opleidingsmanager Wilbert Zwanenburg legt uit: ‘Je kunt je afvragen hoe het kan dat je soms op de pabo les krijgt van een docent die zelf geen ervaring heeft in het basisonderwijs. Dat is als les krijgen van een rij-instructeur die zelf geen rijbewijs heeft. Ik heb de mening gepeild onder onze studenten en gemiddeld krijgen docenten voor hun praktijkgerichtheid – de mate waarin ze de theorie weten te koppelen aan de praktijk – een 6,3. Door stagebezoeken weten en herkennen docenten wel hoe het er in de praktijk aan toe gaat, maar studenten voelen dat niet altijd zo. Zij voelen feilloos aan of de prakijkervaring authentiek is of dat docenten verhalen lenen van anderen.’

VINGERS ZIEN

Een regenachtige vrijdagochtend in oktober in Overveen. Niels Soeteman staat voor een groep 4, die in de pauze niet naar buiten mocht omdat het regende. Hij gaf zelf zes jaar wiskunde in het voortgezet onderwijs en geeft nu een taallesje over zijn racefiets. ‘Wat is er anders aan deze fiets dan aan andere fietsen?’, wil hij weten. ‘Dunne wielen!’, roept een jongen. ‘Een gek stuur’, vindt een meisje. ‘Andere trappers’, meent een ander gelijktijdig. ‘Ik wil vingers zien!’ probeert Soeteman een einde te maken aan het door elkaar praten. ‘En haal jij even je vinger uit je neus’, tegen een leerling. Hij geeft groep 4 de opdracht een verhaaltje over een racefiets te schrijven. Hij zet het stoplicht op rood, wat betekent

dat de kinderen stil en zelfstandig aan het werk moeten. Veel effect heeft het niet. Sommige leerlingen weten niet wat ze moeten doen, anderen grijpen de gelegenheid aan om even lekker bij te kletsen met hun buurvrouw.

PITTIGE KLAS

Juf Ginnette Woldringh zit achter in de klas op haar handen: 'Zal ik ingrijpen?', vraagt ze zich vertwijfeld af. Ze besluit dat nog even

niet te doen. 'Ik vind het dapper dat pabodocenten hier stage komen lopen!', zegt ze. 'Ze stellen zich kwetsbaar op. Niels kent de namen van de leerlingen niet, heeft drie mensen achter in de klas zitten die op zijn vingers kijken, de kinderen proberen hem uit. Het is een grote en pittige klas met veel niveauverschillen. En ze zijn niet naar buiten geweest omdat het regende, dat scheelt ook. Ik geef het je te doen als je de leerlingen niet kent!' Soeteman doet ondertussen pogingen om een leerling de klas uit te krijgen, maar de jongen weigert te gaan. De juf grijpt nu toch in, staat op en zegt: 'We beginnen niet voordat het helemaal stil is!' Dat werkt. Stagiair Soeteman kan beginnen aan een rekenspel.

OVERZICHT KWIJT

'Ik vind het op zich goed dat Niels dit nu meemaakt', zegt opleidingsmanager Zwanenburg. 'Dan weet hij weer waar hij zijn studenten op moet voorbereiden. Die ervaring kun je niet opdoen als je geen stage loopt.' Alle pabodocenten gaan verplicht op stage, een dagdeel per jaar. 'Dat is niet lang, maar wel genoeg voor een onderdompeling in de praktijk', zegt Zwanenburg. 'Het is niet de bedoeling dat ze opgeleid worden tot basisschoolleraar. Ze komen met een ander doel dan die pabostudent die stage loopt.' Soeteman komt enigszins verhit binnen, na de onderdompeling in de praktijk van groep 4. 'Ik was het overzicht totaal bijster', lacht hij. 'Ik mis de routine en de handigheid, maar het is niet erg om daarmee geconfronteerd te worden. Ik durf wel fouten te maken. Ik vind het heel leuk om de leerlingen aan te sturen. Het belangrijkste vind ik dat de kinderen mij wel serieus namen als meester. Ik kreeg ze ook wel stil, maar dat duurde te lang. De effectieve leertijd was minder dan op een normale ochtend, gaf juf Ginette mij terug.' Hij lacht: 'Er lag toch de hele tijd een jongen onder de tafel? Ik stoorde me daar niet zo aan, maar juf Ginette zei dat ik daar toch iets aan had moeten doen, alleen al omdat de andere kinderen dat van me verwachtten. Dat is goed om me te realiseren.'

MOOISTE COMBINATIES

Soeteman zal zijn studenten ook meegeven dat een goede voorbereiding het halve werk is. 'Doordat ik het goed had voorbereid, kon ik terugvallen op bepaalde dingen. Ik ben jaloers op de docent bewegingsonderwijs, die de helft van de tijd op de pabo werkt en de helft van de tijd op de basisschool. Dat zijn de mooiste combinaties die je kunt bedenken.' Hij denkt dat hij wel anders voor de klas zal gaan staan na deze ochtend. 'Maar hoe weet ik nog niet. Het moet even landen.' Zwanenburg vult aan: 'Veel collega's geven na deze week terug: ik moet de tijd goed in de gaten houden, want ik loop steeds uit, je moet je goed voorbereiden en je klassenmanagement op orde hebben. En ze realiseren zich weer eens hoe keihard werken het is om stage te lopen op een basisschool.'

Ciska de Graaff

Enkhuizer school investeert in onderwijsondersteuners

‘Een leven lang leren

Geen schoolleider zal ontkennen dat onderwijsondersteuners mede bepalend zijn voor het halen van doelen en het verbeteren van leerresultaten. Toch is het personeelsbeleid nog voornamelijk gericht op docenten. Als een van de eersten maakt Regionale Scholengemeenschap Enkhuizen werk van personeelsbeleid voor deze groep. ‘Als je vindt dat ze belangrijk zijn, moet je ook iets voor hen doen’, stelt conrector Gerda de Jong.

Foto: Sophie Terluin

Robert Appelman (links) en Paul Conradie: ‘De manier waarop we werken is transparant. Er is meer openheid.’

Op veel scholen is er weinig aandacht voor professionalisering en ontwikkeling van het onderwijsondersteunend personeel. En dat terwijl docenten en dus ook de leerresultaten op scholen, juist gebaat zijn bij optimale ondersteuning door onderwijsondersteuners. Uit het loopbaanonderzoek van *Schooljournaal* vorig jaar, bleek dat 50 procent van deze groep ontevreden is over de carrièremogelijkheden in het onderwijs. Zij zouden graag zien dat geld voor personeelsbeleid vaker besteed werd aan meer professionaliseringsmogelijkheden voor oop’ers.

FUNCTIEBOUWWERK

’Wij zijn hier een aantal jaar terug bewust mee aan de slag gegaan. In samenwerking met CPS Onderwijsontwikkeling en Advies hebben wij een instrument ontwikkeld dat zicht geeft op de kwaliteit van het werk van onderwijsondersteuners. Een model waar niet alleen de functies en taakomschrijvingen in staan, maar ook de resultaatgebieden en bijbehorende competenties’, lichten Gerda de Jong, conrector financiën en bedrijfsvoering, en Bram Sluis (bestuursvoorzitter) van RSG Enkhuizen toe. De Jong: ‘Het merendeel van de oop’ers valt onder mijn verantwoording en ik liep er tegenaan dat binnen het Fuwa, het functiebeschrijving- en waarderingssysteem, maar een taakomschrijving voor oop’ers beschikbaar was. Dat betekent dat er niets in staat over hoe de taken uitgevoerd worden. Er staan geen gedragsomschrijvingen en geen competenties bij. Terwijl juist dát zo belangrijk is voor de kwaliteit van het werk en het ontwikkelen binnen zo’n functie. Daarom hebben wij als school, in samenwerking met consultant René van Drunen van CPS Onderwijs en Advies, alle oop-functies in een model gezet, dit uitgewerkt en aangevuld met resultaatgebieden en competenties. In een traject van

geldt voor al ons personeel'

ruim vier jaar hebben we, in afstemming met Bram en alle leidinggevenden binnen het oop hieraan gewerkt. Zo is er een functiebouwwerk ontstaan waar binnen iedere functies drie, en soms twee, functietrappen zijn. Dat schept duidelijkheid in wat er van iemand verwacht wordt, welk salaris daarbij hoort en wat er in een volgende functiestap verwacht wordt.'

TRANSPARANT

Paul Coenradie is hoofd administratie en werkt sinds 1997 op de Noordhollandse school. 'Dit model heeft onze manier van werken niet baanbrekend veranderd. We gebruikten hier al langer competenties en doorgroeien was altijd al mogelijk als je daar de motivatie en capaciteiten voor had. Zelf ben ik hier ook ooit begonnen als medewerker financiële administratie. Wat verschil maakt is dat er nu meer openheid is. De manier waarop we werken, wat er van iemand verwacht wordt en wanneer en waarom iemand doorgroeit in een functie is transparant. Maar ook wat voor salaris daarbij hoort en wat in een volgende functiestap verwacht wordt.'

'Mijn functie kent maar twee schalen en ik ben al in de tweede ingestapt', zegt Robert Appelman, sinds december 2010 roostermaker bij RSG Enkhuizen. 'Doorgroeien binnen deze functie is dus niet mogelijk, maar het model geeft ook inzicht in en houvast bij het ontwikkelen binnen de functie. Door jezelf per resultaatgebied te beoordelen en beoordeeld te worden door je leidinggevende, kan je goed bepalen waar je staat en waar je nog verder in kunt groeien. We hebben toen we startten met deze manier van werken allemaal een nulmeting gedaan. Ik had bijvoorbeeld nog nooit met jaarplanningen gewerkt, daar startte ik dus bij 0. Inmiddels heb ik daar concreet ervaring mee opgedaan en nu zou ik bijvoorbeeld op 1 of 2 zitten. Het helpt om je heel gericht op bepaalde onderdelen van je functie verder te ontwikkelen.' Die binnen de personeelsadministratie zijn bijvoorbeeld onderverdeeld in een aanloopfunctie (junior), functie (medewerker) en uitloopfunctie (1e medewerker). Een voorbeeld van kernactiviteit is voor de junior medewerker 'Opstellen conceptbrieven', voor de medewerker 'Informatie aan medewerkers' en voor de 1e medewerker 'Genereren.'

VEREISTEN

Het Enkhuizer model is maatwerk, ontwikkeld vanuit de school zelf, gericht op hun personeel. Maar volgens Sluis en De Jong is het zeker ook op andere scholen toe te passen. Sluis: 'Vereiste is wel dat directe leidinggevenden met één been in de klei moeten hebben gestaan. Zij moeten ervaringskennis hebben van de werkzaamheden op hun afdeling. Het is lastig als je geen specifieke kennis van het werk hebt en je moet gesprekken voeren over de kwaliteit daarvan. Je moet als leidinggevende ook goed inzicht hebben waar je medewerkers staan om een nulmeting uit te kunnen voeren en competenties te bepalen. Je moet ook verantwoordelijkheden uit handen willen en durven geven. Voorheen werd bijvoorbeeld bij ons in het conciërgeteam iedere week door de leidinggevende de jaarplanning besproken. Zo waren zij gewend te werken. Nu houdt één van de conciërges zelf die planning in de gaten en handelt daarnaar. Dat is niet alleen motiverend, het werkt ook beter. De conciërge heeft beter inzicht en kan direct de nodige afspraken inplannen in agenda's van andere medewerkers.'

GEEN SPIJT

'Natuurlijk is het niet alleen een hallelujah-verhaal', is De Jong eerlijk. 'Het model is nog steeds in ontwikkeling en soms is aanpassing nodig. De openheid die is ontstaan is heel goed, maar kan ook voor moeilijke gesprekken zorgen. De mogelijkheden voor doorgroeien en ontwikkeling zijn meer inzichtelijk, maar niet iedereen groeit door en ook dat is nu meer duidelijk.' Spijt van de keuze voor deze investering, die behoorlijk tijdrovend en intensief is geweest, is er in Enkhuizen niet. De Jong: 'We zijn niet alleen heel blij met het eindresultaat na vier jaar, de weg ernaar toe was minstens zo waardevol. De gesprekken die gevoerd zijn tussen leidinggevenden en medewerkers om tot het model te komen, om de nulmeting te bepalen, maar ook het uitdagen tot nadenken over de manier van werken, tot zelfreflectie en zelfontplooiing, zijn heel goed geweest. Dat maakt het bespreken en beoordelen van werk veel minder bedreigend. Het motiveert en stimuleert juist tot meer kwaliteit.' Sluis vult aan: 'Voor ons als school was het ook een logische keuze om hiermee aan de slag te gaan en in te investeren in onderwijsondersteuners. Een leven lang leren, is ons motto. Dat willen we naar de leerlingen toe uitstralen, en dat geldt dus ook voor ál ons personeel. Je bent nooit uitgeleerd!'

Inger Hoegee-Bout

Werk & Recht

CNV wil 2 procent pensioenopbouw

'Twee procent pensioenopbouw per jaar, daar hebben wij ons hard voor gemaakt en dat blijven we doen', aldus reageert voorzitter van het CNV Maurice Limmen op het pensioenakkoord dat door een meerderheid van de politieke partijen is gesloten. Daarin is afgesproken dat vanaf 1 januari 2015 de fiscaal toegestane pensioenopbouw maximaal 1,875 procent is. Aanvankelijk wilden VVD en PvdA het opbouwpercentage nog verder beperken naar 1,75 procent. Bovenop de verlaging in 2014 van 2,25 procent naar 2,15 procent. Voor ABP dat een kleinere franchise hanteert, gunstig voor de lagere inkomens, pakken de maximale opbouwpercentages nog 0,2 procentpunt lager uit. CNV en ABP zijn van mening dat het kabinet met deze bezuiniging kiest voor verbetering van de overheidsfinanciën op korte termijn ten koste van de lange termijn. Door de pensioenopbouw te beperken nemen de belastinginkomsten nu toe. Maar omdat de pensioenen veel lager zullen gaan uitvallen nemen de toekomstige belastinginkomsten juist af.

ABP lijkt niet te hoeven korten

De dekkingsgraad van ABP bedroeg op 30 november 106,3 procent. Dit was ruim 2 procentpunt hoger dan het vereiste minimum van 104,2 procent%. Als dat minimum eind 2013 is gehaald hoeft er per 1 april 2014 niet opnieuw gekort te worden. Op 31 januari wordt dit bekend.

Minister geeft enige duidelijkheid over de Kenniscentra

De minister van Onderwijs heeft een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over de *heroriëntatie wettelijke taken Kenniscentra*. Hierin wordt de bezuiniging van € 40 miljoen in 2015 en uiteindelijk € 80 miljoen vanaf 2016 nog eens bevestigd. En ook het onderbrengen van de wettelijke taken van de Kenniscentra bij de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Voor uitgebreide informatie: *www.cnvo.nl* onder arbeidsvoorwaarden>>onderwijs cao's>> kenniscentra

Koopkracht valt mee

Door een lagere verwachte inflatie, dalende zorgpremies en de in het begrotingsakkoord afgesproken tijdelijke verlaging van het tarief in de eerste belastingschijf gaat het met de koopkracht in 2014 een stuk beter dan in september werd voorspeld. De lage en middeninkomens profiteren ook van een hogere algemene heffingskorting en meer arbeidskorting. Hoge inkomens leveren in omdat deze belastingkortingen vanaf een bepaald inkomen geleidelijk lager worden. Onderwijspersoneel zal deze maand meestal prettig verrast worden door het loonstrookje. Het netto salaris zal flink hoger kunnen uitpakken. Een belangrijke oorzaak is dat er minder pensioenpremie wordt ingehouden. Daar staat wel een versoberde pensioenopbouw tegenover. Ook voor de gepensioneerden zal het strookje veelal positief uitvallen. Er zit wel een adder onder het gras. Vanwege de afbouw van de algemene heffingskorting en de verlaging van het tarief in de eerste schijf zal er, omdat de AOW en het ABP-pensioen apart worden uitbetaald, sprake kunnen zijn van een grotere nabetaling of grotere maandelijks te betalen voorlopige aanslag aan inkomstenbelasting. We komen hier in een volgende Werk&Recht op terug.

Verschil kinderopvang en peuterspeelzalen gaat verdwijnen

Het kabinet wil regelen dat werkende ouders vanaf 1 januari 2016 ook kinderopvangtoeslag krijgen als zij hun kind naar de peuterspeelzaal brengen. Op dit moment bestaat er alleen recht op toeslag als gebruik wordt gemaakt van de kinderopvang. Vanaf 2016 moeten dezelfde kwaliteitseisen gaan gelden voor kinderopvang en peuterspeelzalen en zullen voor werkende ouders beide voorzieningen op dezelfde manier worden gefinancierd. Voor het aanbod aan niet-werkende ouders blijven de gemeenten verantwoordelijk. Op langere termijn zal ook de pedagogische kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen worden versterkt, ondermeer via een betere mix van mbo- en hbo-functies.

VRAAG:

Is ons (G)MR-reglement nog wel up-to-date?

ANTWOORD:

Als de stemmings- en adviesbevoegdheden in het MR-reglement afwijken van de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS), dus als er extra bevoegdheden aan zijn toegevoegd of bevoegdheden zijn gewijzigd, dan moet het reglement volgens de wet eenmaal per twee jaar opnieuw ter discussie worden gesteld. Zo niet, dan heeft een MR-reglement een onbeperkte looptijd.
De WMS daarentegen wijzigt nog wel eens, omdat onderwijswetgeving daartoe noopt. Zo heeft de invoering van passend onderwijs ertoe geleid dat er nieuwe bevoegdheden zijn opgenomen in de wet. En die moeten natuurlijk opgenomen worden in het MR-reglement. Zo houdt de MR een helder overzicht van zijn wettelijke bevoegdheden. Uiteraard geldt dit ook voor een GMR-reglement of een reglement voor een deelraad.

Afgelopen jaar is op drie momenten de WMS aangepast op gewijzigde onderwijswetgeving of algemene wetgeving. Wij kunnen ons voorstellen dat de raden het overzicht een beetje kwijt zijn. Zijn alle wijzigingen wel in ons reglement terecht gekomen? Op onze site kunt u de WMS downloaden. In dit bestand vindt u de tekst van de WMS met daarin met rood aangegeven alle teksten die in 2013 zijn gewijzigd. U kunt die wijzigingen dan kopiëren naar uw eigen reglement. Stuur het aangepaste reglement vervolgens ter informatie aan uw bestuur of directie. MR'en en GMR'en die een MR-Partnerschap hebben, kunnen uiteraard hun vaste contactpersoon verzoeken het reglement aan te passen.
(Zie www.cnvo.nl/wms2013.)

In de regio

In 2010 pakten zich donkere wolken samen boven Hogeschool Inholland. Het raakte in opspraak toen een aantal van de uitgereikte diploma's hbo-onwaardig bleek. Dit en de media-aandacht die daarop volgde, hadden tot gevolg dat de studenteninstroom fors daalde, waardoor honderden medewerkers hun baan dreigden kwijt te raken. Er brak een zware periode aan. Vanaf 2010 is CNV Onderwijs intensief betrokken bij de reorganisatie. Als regiobestuurder hielp ik mee aan het totstandkomen van het sociaal plan. Ook toen er nog een tweede plan noodzakelijk bleek, heb ik in het belang van de medewerkers en de continuïteit van de werkgelegenheid aan deze Hogeschool daar mede vorm aan gegeven. De reorganisatie en de uitvoering van de sociale plannen lopen nog steeds, maar het herstel van vertrouwen in deze hogeschool lijkt, gezien het aantal aanmeldingen, te groeien. De laatste accreditaties zijn goedgekeurd en de studenteninstroom is boven verwachting toegenomen. Tijdens de ledenraadplegingen over de sociale plannen kwamen veel emoties los, maar uiteindelijk overwon steeds weer het verstand en stemden de aanwezige leden in met zowel het eerste als het tweede sociaal plan. Er is veel gebruik gemaakt van de vrijwillige maatregelen uit de sociale plannen en ook vele trajecten 'van-werk-naar-werk' bleken succesvol. Het overleg en de monitoring van het sociaal plan zijn nog niet beëindigd, maar ik heb er alle vertrouwen in dat Inholland volgens de gemaakte afspraken zal handelen. Ik volg dit op de voet.

Naam:
Dorien Reijn

Regio:
Regiobestuurder Noord- en Zuid-Holland en Utrecht hbo, Zuid-Holland voortgezet onderwijs en cao-onderhandelaar hbo

RECHTSPOSITIE

Leden van CNV Onderwijs kunnen voor rechtspositionele vragen mailen met belangenbehartiging@cnvo.nl of bellen met (030) 751 10 03.
Zij kunnen (uitsluitend op afspraak) ook gebruikmaken van de regionale spreekuren. Aanmelding en toezending van noodzakelijke stukken kan tot acht werkdagen voorafgaand aan het spreekuur via bovenstaand mailadres of per telefoon (030) 751 18 20.
Als de stukken niet tijdig zijn ontvangen of als er slechts één aanmelding is kan een andere afspraak worden gemaakt.

OVERZICHT REGIOSPREEKUREN

Dinsdag	14 januari	Roermond
Maandag	20 januari	Utrecht
Dinsdag	21 januari	Assen
Donderdag	23 januari	Apeldoorn
Donderdag	30 januari	Rotterdam
Donderdag	30 januari	Den Bosch
Dinsdag	4 februari	Roermond

Cursussen

Cursus Timemanagement

In het onderwijs komt er steeds een taak(je) bij, maar er gaat niks af. Als u gewoon door blijft werken zoals u het altijd al deed, dan komt u niet meer uit met uw uren. Dat heeft u misschien al gemerkt.... U zult nieuwe vaardigheden moeten ontwikkelen om anders met uw tijd om te gaan, timemanagement dus. In deze cursus gaan we met deze vaardigheden aan de slag.

Voor wie?
Voor leerkrachten in het primair onderwijs en voor docenten in het voortgezet onderwijs, het mbo en het hbo.

Kijk voor data en locaties op www.cnvo.nl/academie. De cursus kan ook worden verzorgd als studiedag.

Praktische informatie
Duur: 3 dagdelen (een hele dag, gevolgd door een terugkommiddag).

Meer informatie/Aanmelden
Op zoek naar meer informatie of wil je je aanmelden? Mail dan naar scholing@cnvo.nl of bel (030) 751 17 47.

Angela Kouwenhoven is zelf leerkracht en daarnaast werkzaam als trainer bij CNV Onderwijs Academie. 'In de cursus bekijken we ons beroep als buitenstaander. Het is goed om even met een helikopterview naar je eigen baan te kijken. Wat betekent de normjaartaak voor jou? Wees ervan bewust van wat je werk inhoudt en hoe je leidinggevende jouw functie ziet. Als je bijvoorbeeld voor een project als de Kinderboekenweek acht uur krijgt en je werkt er (door allerlei onbewuste acties) twaalf uur aan, dan heb je hier eigenlijk zelf voor gekozen. Je kan dan niet klagen dat je te weinig uren hebt gekregen. Dus hoe pak je dit in het vervolg aan? We gaan ook aan de slag met een prioriteitenmatrix. Wat is belangrijk en wat kan wachten? Natuurlijk besteden we ook aandacht aan "nee" zeggen. Maar dan wel op een verantwoorde manier. Wanneer je bijvoorbeeld wordt gevraagd om een bepaalde taak uit te voeren kun je daar "nee" tegen zeggen omdat je weet dat een collega het veel sneller kan. Iedereen heeft zijn specialiteiten en talenten, en daar moet je gebruik van maken.'

Foto: Dorieke Fotografie

COLUMN
Ruud van Diemen

DE ONDERWIJSSECTOR IS TE BELANGRIJK OM ZONDER BEROEPSTROTS TE WERKEN

Foto: Henriëtte Guest

Ruud van Diemen (45) is manager Veiligheid en Defensie bij Roc Midden Nederland

Goede voornemens

Het is me te makkelijk om het nieuwe jaar te beginnen met goede voornemens. Die kun je namelijk het hele jaar door uitvoeren. Toch is het niet verkeerd af en toe stil te staan bij de dagelijkse gang van zaken en je af te vragen of het nu allemaal wel goed gaat zo. Ik wil geen manager zijn die de onderwijspraktijk reduceert tot het toepassen van regeltjes, formats en protocollen en soms gebeurt het me toch. Het ontneemt me het gevoel van beroepstrots en dat ben ik wel: trots. Daarnaast gaan al die regeltjes ten koste van de onderwijskwaliteit en het ergste is nog dat niets meer demotiveert dan in een regeltjeskeurslijf te moeten werken. In onze Nederlandse traditie wordt trots veelal als hoogmoedig en zondig beschouwd. De Griekse filosoof Aristoteles oordeelde echter anders. Voor hem was trots het juiste midden tussen misplaatste nederigheid en ongepaste verwaandheid. Trots als deugd.

Beroepstrots heeft ook een andere belangrijke dimensie. Als beroepstrots serieus genomen wordt, vindt machtsuitoefening niet meer eenzijdig van boven naar beneden plaats. En dan is het niet alleen afgelopen met de vakkundige bangmakerij door professionals op de werkvloer, maar ook met de misplaatste nederigheid van deze professionals. Zij accepteren niet meer dat zij worden gekleineerd tot louter uitvoerder van beleid. Nee, zij eisen zeggenschap. Waarom? Zij staan voor vakmanschap en de kwaliteit van onderwijs. Als die twee zaken in het geding zijn, nemen zij hun verantwoordelijkheid en komen in beweging. Van beroepszeer naar beroepseer.

De hele onderwijssector is te belangrijk om zonder beroepstrots te werken. Wij zijn het voorbeeld voor toekomstige generaties. Wij kunnen het verschil maken voor nieuwe generaties. Stel je eens voor: de politiek stuurt niet meer het onderwijs, maar het onderwijs stuurt de politiek. Bestuurders zijn niet meer volledig in control, het sturen op formats, protocollen en regels leidt immers enkel tot schijnveiligheid. Het zal door niemand erg gevonden worden dat ze daar toch nog twee ton per jaar mee binnen blijven harken, zolang de professionals maar niet belemmerd worden in hun werk en innovatiedrang. Van belang is dus dat de professionals, veel meer dan nu het geval is, van zich laten horen. Constructief de dialoog zoekend. Niet in de vorm van een klaagzang, want klagen is zinloos; doe iets of accepteer! De kracht zit 'm niet alleen in de argumenten, maar ook in het getal. De bonden zouden de discussie heel goed op gang kunnen brengen. Zij vertegenwoordigen een belangrijke doelgroep en kunnen daarmee kwalitatief en kwantitatief een verschil maken. Binnen het eigen systeem kan echter iedereen groots denken en klein beginnen. Daar maken we namelijk het echte verschil. Zullen we daarna de samenwerking met elkaar zoeken? Op een trots 2014. Proost!

Praktijkdocenten Scheepvaart & Transport College zweten zelf ook op opleidingsschip

Aanleggen, ankeren, navigeren, sturen...

Traditiegetrouw gaan docenten van de STC-Group de laatste week van de schoolvakantie het water op voor een trainingsweek. Aan boord van één van hun opleidingsschepen zakken ze gezamenlijk de rivier af om hun praktijkkennis op peil te houden. Vrijwillig en onbetaald. Hun drijfveer: hoe meer je weet, hoe beter je de leerling kunt begeleiden.

Het is de laatste vrijdag van de zomervakantie. Maar op het Scheepvaart & Transport College in Rotterdam lijkt het schooljaar al begonnen. Overal mensen. 'En zo is het al de hele week, de hele maand', zegt Simonette Kraaij, hoofd public relations. 'Met een gemiddelde groei van 25 procent per jaar heeft de STC-Group niet te klagen. Onze locatie aan de Lloydkade zit vol. Alle nautische en havengerelateerde opleidingen zijn daar onder één dak samengebracht: vmbo, mbo, hbo en master. Vandaag is het alleen wel extreem druk. Iedereen wil zich nog snel inschrijven voor maandag de lessen starten.'

ECHTE MANNEN

Zo ook de sjofele puber die Kraaij nu aanstaart. *Streetwise*, maar een tikkeltje verlegen. Voorzichtig laat hij zijn moeder het woord doen. 'Pardon mevrouw, waar kunnen we hem inschrijven?', wijst ze op haar zoon, die, nadat hun de weg is gewezen, gedwee achter haar aanbeent. Henk Mostert, teamleider mbo-Rijn- en binnenvaart, kan een glimlach niet onderdrukken. Zoals deze knaap heeft hij er meer zien binnenkomen. Eerst nog wat bleu. Onervaren en kinderlijk. Maar al na de eerste stage is daar weinig meer van te zien. Dan stralen ze zelfvertrouwen uit. Zijn het echte mannen geworden. 'Op een vakschool als deze moet je snel zonder zijwieltjes leren fietsen', zegt Kraaij. 'Leerlingen krijgen al vroeg veel verantwoordelijkheid. Dat doen we bewust. We leiden niet op voor het opleiden; we leiden op voor een vak. Eenmaal aan boord van een schip of in de haven is er geen plek voor gelanterfant. Door nauwe samenwerking met het bedrijfsleven houden we onze lesstof zo actueel mogelijk. Ons praktijkonderwijs richt zich op zelfstandig, secuur en verantwoordelijk werken.'

CONFUSIUS

'Leerlingen worden er opgeleid volgens de leer van Confusius', vervolgt Mostert. 'Zijn spreuk *Ik hoor en ik vergeet, ik zie en ik onthoud, ik doe en ik begrijp* heeft de school tot in de fijnste puntjes doorgevoerd. Door dingen te doen, onthoud je ze nu eenmaal beter dan wanneer je er alleen over leest. Een groot fan van multiple choicevragen ben ik niet. Je moet niet gokken; je moet weten.' Mostert (62) kan het weten. Net als de meeste praktijkdocenten heeft hij zelf ooit een dergelijke beroepsopleiding gevolgd. Vrijwel allemaal hebben ze professioneel gevaren. De één wat korter geleden dan de ander. Zo verruilde Mostert, dubbel zo oud als collega Willem Boom, twintig jaar geleden het werkveld voor het onderwijs. Boom, die op zijn zeventiende aanmonsterde op de binnenvaart, is wat dat betreft een broekie. Hij is 'slechts' twee jaar in dienst. Maar waar Boom opkijkt tegen Mostert's jarenlange onderwijservaring, zo kijkt Mostert op tegen Boom's actuele praktijkkennis. 'De binnenvaart is continue in ontwikkeling. Als je nog in die wereld werkt, groei je daar vanzelf in mee. Als docent moet je moeite doen om bij te blijven. Input van collega's die kortgeleden zelf nog als schipper actief waren, is dan ook meer dan welkom. Om dezelfde reden hebben we dit jaar voor de derde keer op rij een trainingsweek voor docenten georganiseerd. Met z'n twintigen het water op voor een stukje teambuilding en kennisoverdracht. Heerlijk!'

GEEN PLEZIERTOCHT

'We zijn net terug', wijst Mostert op de voor anker liggende Prinses Christina, één van de vijf opleidingsschepen van de

Foto: Arie Kievit

Willem Boom (links) en Henk Mostert: 'Het water op voor een stukje teambuilding en kennisoverdracht. Heerlijk!'

STC-Group. Een oud beestje al, waar hij in 1966 zelf nog als leerling-matroos op rondzwalkte. 'Maar nog altijd vaart ze het water dun', glimlacht hij. 'Gedurende het schooljaar leren de jongens en meiden op het ruim vijftig meter lange schip hun theoretische kennis in praktijk brengen: aanleggen, ankeren, navigeren, sturen. Het lesprogramma bestaat uit dag- en weektochten, waarbij bijvoorbeeld naar België en Duitsland wordt gevaren. Maar eens in het jaar is ze het speeltje van docenten.' 'Nou ja, "speeltje", een pleziertocht is het nu ook weer niet', aldus Boom. 'Je bent constant in touw. We werken in ploegendiensten. Dan sta je aan het roer, dan weer op het dek of in de kombuis. Even de aandacht laten verslappen, is er niet bij. Als opleidingsschip heb je een voorbeeldfunctie. Als je de regels niet tot op de letter naleeft, krijg je dat zeker te horen.' 'Eén collega had het helemaal zwaar', vervolgt Mostert. 'Die stond de hele route, via Antwerpen, Vlissingen, Bruinisse en Hellevoetsluis weer naar Rotterdam, op het dek foto's te maken. Overigens niet voor zijn eigen plakboek. Die foto's worden later verwerkt in een binnenvaartsimulatie voor onze leerlingen. Want het doel van deze week is duidelijk: je passie nog eens extra hoog aanwakkeren, zodat je leerlingen datzelfde enthousiasme meegeeft.'

ONBETAALD AANMONSTEREN

Behalve weer eens zien hoe het er in de praktijk aan toe gaat, waren er ook excursies. Hoogtepunt was een bezoek aan de werf Damen Schelde Naval Shipbuilding in Vlissingen dat schepen bouwt voor de marine, waaronder de nieuwe Karel Doorman. Ook aanwezig: een gastspreker van het bedrijf Caterpillar die een college hield over de nieuwste ontwikkelingen op gebied van dieselmotoren. 'Interessant, maar bovendien een mooie binnenkomer. Door een weekje eerder met elkaar af te spreken, begin je niet zo gestrest aan het nieuwe schooljaar', verklaart Mostert. 'De eerste dag wissel je vakantieverhalen uit. Maar al gauw krijgen gesprekken een professioneel tintje. Ik zag één van onze vmbo-docenten zijn collega's van het mbo één voor één bijpraten over de jongeren die hij dit jaar in zijn klas krijgt. Die informatie staat ook in overdrachtdossiers. Maar face-to-face kun je net iets meer details bespreken. Hoe belangrijk docenten dit vinden, blijkt wel uit het feit dat ze onbetaald aanmonsteren voor de trainingsweek. We doen het allemaal in onze vrije tijd.'

Ilja Post

Overijssels schoolbestuur: functiemix schept kansen

‘Je krijgt zelf de regie in handen over wat je wilt en kunt’

Het wil nog niet erg vlotten met de functiemix in het primair onderwijs, bleek vorig jaar juni al uit onderzoek van het Arbeidsbeidsmarktplatform PO. Ruim de helft van de schoolleiders en bestuurders sprak de verwachting uit de afgesproken percentages LB-(40 procent) en LC-functies (2 procent), niet te halen voor 1 augustus. Een van de witte raven is de dr. Schaepmanstichting in Hengelo.

‘Waarom zou ik daarop solliciteren?’ klonk het op een morgen in februari, nu bijna twee jaar geleden, vertwijfeld uit de mond van Petra Kok. De parttime leerkracht groep 5 op locatie Esrein van scholengroep Katholiek Basisonderwijs Hengelo-Zuid, was zojuist door haar directeur gevraagd mee te dingen naar een LB-functie op haar school. ‘Ik deed best veel dingen naast het lesgeven, maar dat gold ook voor andere collega’s. Moest ik ineens voor het eerst van mijn leven een sollicitatiebrief schrijven.’ Toen Kok eenmaal alles voor zichzelf op een rijtje had gezet kwam het besef dat ze meer dan voldeed aan de eisen die werden gesteld aan een LB-functie. ‘Ik heb de stoute schoenen aangetrokken en werd vervolgens uitgenodigd door een sollicitatiecommissie met mensen van het team en de MR, plus een directeur van het bestuur waartoe onze scholengroep behoort. Leuk, maar wel raar, zit je voor een gesprek tegenover mensen die je heel goed kent en dan moet je je zelf ineens verkopen. Het dwingt je om na te denken over wie je bent en wat je doet en wat voor draai je aan je carrière wil geven. Zo wilde ik al jaren de schoolleiderskant op. Ik sta nog vol passie en enthousiasme voor de klas, zeker in een maand als december, maar of ik dat vol hou tot ik 67 ben? Deze kans op een LB-functie was een mooie opmaat naar een opleiding voor schoolleiders, daarna wellicht locatieleider en misschien nog wel een keer directeur van een school. Kleine stapjes allemaal, maar zo zit ik nu eenmaal in elkaar.’

LAGE OVERHEAD

Het leek het ei van Columbus om vastgelopen carrières in het onderwijs uit het slop te trekken. Maar schoolbesturen staan nog altijd niet te popelen om de functiemix in te voeren en hun personeel zicht te geven op een LB- of LC-functie. Terwijl dat in 2008 toch was afgesproken tussen bonden, werkgevers en minister Plasterk van Onderwijs bij het ondertekenen van het *Convenant LeerKracht van Nederland*, bedoeld om de positie van de leraar te verbeteren. Gunstige uitzondering hierop vormt de dr. Schaepmanstichting (tien katholieke basisscholen, een school voor speciaal basisonderwijs, 4.200 leerlingen) in Hengelo. Bestuursvoorzitter Hans Timmen: ‘Ik begrijp best dat sommige besturen vinden dat de functiemix te veel geld kost. Want laten we wel wezen, het is ook een sigaar uit eigen doos. Van het budget dat ik van het ministerie krijg om de salariskosten van LB- en LC-schalen op te vangen, moet ik ook conciërges en administratief personeel betalen. Gelukkig hebben we een lage overhead omdat we geen stafbureau hebben.’ Oud-leraar en –schoolleider Timmen omarmde de functiemix ‘als een kansenverhaal. Want de klacht uit het onderwijs is juist dat er zo weinig doorgroei is. Zodra de mogelijkheid ontstond heb ik een notitie met de mogelijkheden geschreven en ben ik op al onze locaties geweest voor een presentatie. Ook bij ons was niet iedereen gelijk enthousiast en was er angst voor tweespalt in het team. “Waarom is dit

nodig? We werken toch met zijn allen hard?" We hebben er open over gediscussieerd en zijn vervolgens in nauwe samenwerking met de GMR in het traject gestapt. Leidraad daarbij voor ons was een checklist met de functieomschrijving van een leraar LB en LC, de tijdstippen voor het open stellen van vacatures, het voeren van sollicitatiegesprekken en voor het samenstellen van benoemingscommissies, waarin ook ouders zitting hebben.'

BELONING MAGER

Volgens Timmen hebben veel van zijn leraren, die niet in aanmerking komen voor de functiemix, de mogelijkheid aangegrepen de Lerarenbeurs aan te vragen, om later een nieuwe poging te wagen. 'Dat stimuleer ik ook. Daarmee heb je zelf de regie in handen van wat je kunt en wat je wilt. Daarom hebben we ook met 9 katholieke schoolbesturen in Twente een functieomschrijving gemaakt voor een excellente leraar LB, met een splitsing in leraar voor de groep, zorgtaken en coördinerende taken.' Hij is trots dat een school op 42 procent en vier scholen boven de 30 procent zitten met LB-functies volgens de normen van 2013. 'Het is lastig, want de lat ligt met hbo+ werk- en denkniveau erg hoog. Daarom vind ik het jammer dat de beloning met LB, puur in centen, erg mager is. Zeker als je flink geblokt hebt voor een schoolleidersopleiding of voor master SEN (special educational needs).'

De oudere leraren doen wat Timmen betreft net zo goed mee voor de functiemix. 'Ik zie onderwijs als een leven lang leren. Ook als je 58 bent zijn er nog kansen. En dat kost de school niets extra, want de vergoeding voor salarissen door het ministerie van Onderwijs is gebaseerd op de gemiddelde leeftijd.'

VEEL STEUN

Kok, die op donderdag en vrijdag lesgeeft en op woensdag om de week, is dit schooljaar begonnen met de opleiding voor schoolleiders. 'Ik ben altijd wel iemand geweest die meedenkt over beleidsmatige zaken: hoe komen we verder met de school, waar gaan we naar toe, wat kunnen we als team aan? Die rol vind ik mooi. De LB-functie daagde me uit om daar mee verder te gaan. Ik ben nu ook voorzitter van de GMR. Hans vond het een mooie gelegenheid voor mij om te oefenen met leidinggeven. Wat dat betreft krijg ik veel steun. We worden erg gestimuleerd door de schoolleiding en door dit bestuur om onze kansen te grijpen, maar je moet wel proactief zijn. Je krijgt het niet op een presenteerblaadje aangereikt, je moet het zelf doen. Gelukkig mag je fouten maken en krijg je de tijd om je te ontwikkelen. Daarom voel ik me hier als een vis in het water.'

Peter Magnée

Foto: Eric Brinkhorst

Petra Kok: 'Voor die LB-functie moest ik voor het eerst van mijn leven een sollicitatiebrief schrijven.'

webbedingetjes

Stelling:

Het Lerarenregister is een goed middel om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken.

Eens 32%

@

Oneens 68%

@ @ @ @ @ @ @ @ @

De webredactie van CNV Onderwijs plaatst regelmatig een poll op *www.cnvo.nl*. Hierboven de uitslag op de stelling die de afgelopen weken op de site stond. De komende weken vragen we uw mening over de uitspraak:
Liever een grens aan het aantal zorgleerlingen dan een maximale groepsgrootte.

Linked in

'Zou je niet eens van je kleinkinderen gaan genieten?' is een van de vragen die een oudere leraar vaak hoort. Is dit leeftijdsdiscriminatie, of moeten oudere leraren plaatsmaken voor de jeugd? Uit de reacties blijkt dat veel mensen dit probleem herkennen: 'Ik heb zelf ervaren dat dit zo is en als je nog geen 60 bent, verwacht het participatiefonds wel dat je nog gaat solliciteren.' 'Een collega werkt al 30 jaar bij de vereniging, heeft altijd prima functionerings- en beoordelingsgesprekken gehad maar loopt nu tegen een probleemklas aan. Haar werd dus voorgesteld vrijwillig op te stappen.' Er zijn echter ook reacties van mensen die geen moeite hebben met oudere mensen voor de klas: 'Oudere docenten worden gewaardeerd en ingezet bij het begeleiden van jonge docenten. Eisen moet je stellen aan jong en oud.'

Getwitterd

VOS/ABB (besturenorganisatie):
Preventie werkt: aantal branden in scholen tijdens jaarwisseling blijft beperkt. www.twitter.com/VOSABB

Apenstaartjes

@ Tweeduizend basisscholen hebben meegedaan aan de educatieve wedstrijd *Woordpret* van Bruna. De bedoeling is dat woorden met een zo hoog mogelijke puntwaarde worden gevormd. Uit de 5.500 woorden die zijn ingestuurd vond de jury, bestaande uit onder meer rapper Brainpower, het woord babyboekenwurmdrolletjes het meest origineel. Groep 7 van basisschool Immanuel uit Rijsenhout won hiermee een optreden van Kinderen voor Kinderen voor de hele school. Alle winnaars en woorden van de Woordpret actie zijn te vinden op *www.bruna.nl/woordpret*.

@ Kentalis, een organisatie voor doven en slechthorenden, heeft een animatiefilmpje ontwikkeld om ouders te informeren over passend onderwijs. In het filmpje, dat *explanimation* heet, wordt een globaal beeld gegeven van passend onderwijs: van de veranderende toelating tot de invoering van onderwijsarrangementen en de overgangsperiode van twee jaar. Meer informatie en actualiteiten zijn te vinden op *www.kentalis.nl/passendonderwijs*.

@ De rekengame *Count on me* is gelanceerd om de rekenvaardigheid van kinderen op een actieve en interactieve manier te stimuleren en verbeteren. Stichting VO-content heeft deze game gelanceerd omdat de rekenvaardigheid van kinderen de afgelopen jaren is gedaald en het aandeel 15-jarigen met een lage rekenvaardigheid is toegenomen. Leerlingen kunnen oefenen tot en met het rekenniveau dat zij moeten hebben in het eindexamenjaar. Kijk op *countonme.studiorekenen.nl.*

Gratis naar Beeld en Geluid?
Maak je collega lid!

ontvang allebei 2 gratis kaarten!

Maak nu een collega lid van CNV Onderwijs en ontdek ruim 800.000 uur aan radio, televisie, film en muziek. Jij en je collega ontvangen allebei 2 gratis kaarten voor Beeld en Geluid. Nu lid worden is nog in de voorjaarsvakantie op stap!

Onderwijs, elke dag anders. Je ziet kansen. Geniet ervan om het beste in leerlingen naar boven te halen. Je zoekt naar nieuwe manieren en blijft ook zelf continue in ontwikkeling. Wij delen jouw passie en zijn het steuntje in de rug.

We komen op voor jouw belangen. Helpen je bij (juridische) problemen en stimuleren jouw professionele ontwikkeling. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze 53.000 leden. *Deze actie loopt t/m 28 februari 2014.*

Goed onderwijs maak je met elkaar. Ga naar www.cnvo.nl/wordlid.

CNV Onderwijs

BEELD EN GELUID

Kun jij meer verdienen?
Check je eigen plan!

Wil jij weten hoe groot jouw kans is om als leraar promotie te maken en de kwaliteit van jouw school te verhogen? Volg ons functiemix-stappenplan op www.meerverdieneninhetonderwijs.nl

Wat is de functiemix?
In het Convenant leerKracht is afgesproken dat er meer functies voor leraren met een hogere salarisschaal in het primair en voortgezet onderwijs komen. Uiterlijk op **1 augustus 2014** moeten de afgesproken percentages zijn behaald.

CNV Onderwijs

BERICHTEN

Cijfers geven werkt niet

Betere vragen stellen, goede feedback geven en heldere leerdoelen stellen. Dit zou de nieuwe werkwijze van leraren kunnen zijn na het lezen van het boek *Cijfers geven werkt niet* van Dylan Williams. Het boek staat vol praktische tips, is wetenschappelijk onderbouwd en bedoeld om het leren op basis- en middelbaar onderwijs te verbeteren. Docent René Kneyber is zeer over het boek te spreken: 'De adviezen van Dylan Willams opvolgen is niet minder dan een revolutie in het klaslokaal. Ik ben gestopt met cijfers geven en leerlingen zijn voortdurend op zoek naar zinnige feedback.' Het boek kost € 14,95 en is te bestellen via *www.tenbrinkuitgevers.nl*. ISBN: 9789077866252.

Conferentie over pesten

Voor vertrouwenspersonen en schoolleiders uit het mbo is op donderdag 16 januari weer de jaarlijkse PPSI-conferentie in Utrecht georganiseerd. Hier staan actualiteiten rond sociale veiligheid en de aanpak van pesten centraal. Daarnaast ligt de focus op de praktijk van het vertrouwenswerk. 's Ochtends vinden lezingen plaats van onder andere bioloog Patrick van Veen over pestgedrag uit biologisch perspectief, 's middags kunnen twee workshops naar keuze worden gevolgd. Deelname kost € 249,-. Inschrijven kan via *www.ppsi.nl/agenda/-/event/898479*.

Lerende netwerken brede scholen

Drie lerende netwerken worden komend jaar georganiseerd door het Landelijk Steunpunt Brede Scholen. Deze organisatie ondersteunt scholen, gemeenten en andere organisaties bij de ontwikkeling van brede scholen. De lerende netwerken zullen bestaan uit een aantal bijeenkomsten waarbij drie thema's aan bod komen: *Kwaliteitsverbetering, 0-6 jaar, deze kinderen zijn de toekomst*, en *Sport, bewegen en een gezonde leefstijl in de brede school*. Aanmelden kan via *www.bredeschool.nl/lerendnetwerk*.

Vakbeurs over leren met ict

Nieuwe technologieën en innovatieve onderwijsvormen zoals iPadscholen staan centraal op *Leren met ict* op woensdag 22 en donderdag 23 januari in de Jaarbeurs Utrecht. Voor leraren in opleiding is een zogenaamd Young Professional Programma samengesteld. Hierbij is het programma voor primair onderwijs gericht op digitaal pesten en moderne leermiddelen, terwijl het programma voor voortgezet onderwijs gaat over het gebruik van iPad en laptop in de klas en moderne media. Daarnaast zullen uitgevers een programma bieden met workshops over de laatste ontwikkelingen op het gebied van digitale leermiddelen. Meer informatie is te vinden op *www.leren-met-ict.nl*.

Driedaags congres onderwijs dove kinderen

Nationale en internationale sprekers zullen tijdens *Teaching Deaf Learners* vertellen over ontwikkelingen van het onderwijs aan dove leerlingen. Verder wordt stil gestaan bij hun onderzoeks- en praktijkervaringen. De insteek van dit congres, dat van woensdag 19 tot en met vrijdag 21 maart in Amsterdam plaatsvindt, is dat dove en slechthorende kinderen even slim zijn als horende kinderen. Ze denken alleen anders. De invoering van passend onderwijs komend schooljaar maakt dit onderwerp extra actueel. Aanmelden is mogelijk via: *www.kentalis.nl/teaching-deaf-learners*.

Oud-KOV bestuurder Kees Evers overleden

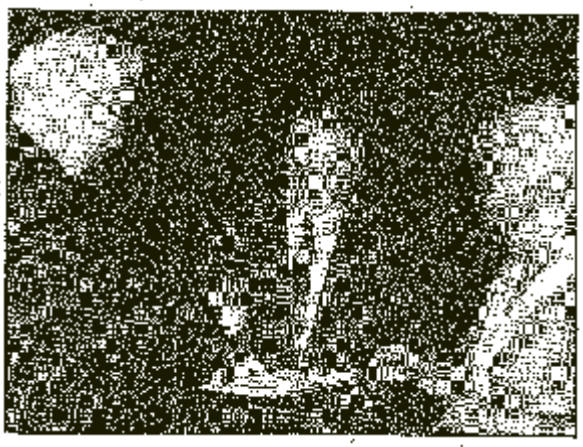

Foto: Rien Siers

Bij zijn afscheid als bestuurder van de KOV werd Evers benoemd tot ridder in de orde van Sint Gregorius de Grote.

Kees Evers, oud-bestuurder en korte tijd voorzitter van de KOV, een van de rechtsvoorgangers van CNV Onderwijs, was een vakbondsman die zich als een vis in het water voelde in zijn eigen regio. Sterker nog, Evers, die begin december op 87-jarige leeftijd overleed, was hét gezicht van de onderwijsvakbeweging in het bisdom 's Hertogenbosch. Daar, bij zijn Brabantse collega's, lag zijn hart. Als bezoldigd bestuurder in dit district was hij tevens lid van het dagelijks bestuur van de KOV, maar het directe contact met leden en scholen deed hem meer dan het 'Haagse gedoe' van de landelijke bond. Hij was hoofd van een school voor speciaal onderwijs toen hij in december 1972 Tjeu Eyckmans opvolgde, de eerste bezoldigde bestuurder van de Bossche KOV. In de hulpverlening lag de kracht van Evers. Allereerst de jarenlange juridische hulpverlening tot aan zijn afscheid in 1989, maar ook het langdurige voorzitterschap van het Sociaal fonds, zijn mediatorachtige bezoeken bij mensen thuis, aan schoolbesturen en ruziënde teams, zijn condoleancebezoeken na het overlijden van KOV-leden en het helpen en bijstaan van hun nabestaanden. Evers aanpak was van een bijna pastoraal niveau; hij was de bond en heel dichtbij. Toen toenmalig KOV-voorzitter Nico Snel in 1986 plotseling overleed, verving Evers hem zonder moeite. Nadat Cees van Overbeek een half jaar later de voorzittershamer overnam kon hij weer terug naar 'zijn mensen' in Den Bosch. PM

Bezig voor de Bond

Foto: Erik Kottier

Naam:
Elena Krind

Leeftijd:
60 jaar

Beroep:
leerkracht groep 6, sbo Willem van der Veldenschool, Rotterdam

Vrijwilligerswerk:
Als lid van de Stuurgroep Vrouwen bied ik bijstand bij het organiseren van bijeenkomsten.

Motivatie:
Ik doe dat omdat ik vind dat vrouwen met een andere etnische achtergrond zich ook moeten inzetten voor de bond. Ik wil hen enthousiasmeren en zorgen dat er meer vrouwen zoals ik komen opdagen op vakbondsbijeenkomsten dan het handjevol dat er nu komt.

CNV Onderwijs komt naar je toe met de

O-factor

Op 5 april 2014 organiseert CNV Onderwijs in alle 12 provincies een event, met elk een eigen programma, dat in het teken staat van talent in het onderwijs. Het event wordt door CNV Onderwijs gratis aangeboden aan iedereen die werkzaam is of was in het onderwijs.

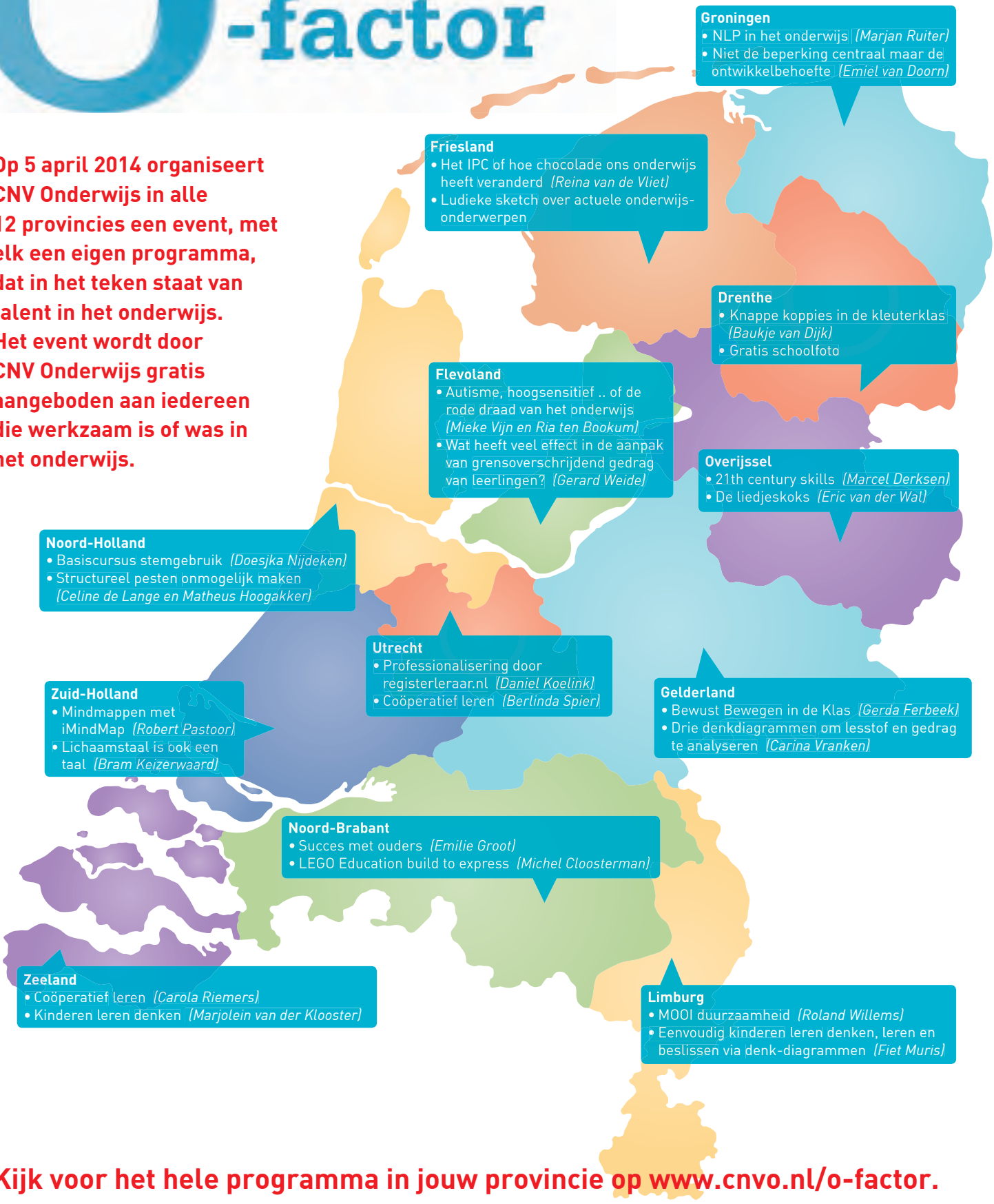

Groningen
- NLP in het onderwijs *(Marjan Ruiter)*
- Niet de beperking centraal maar de ontwikkelbehoefte *(Emiel van Doorn)*

Friesland
- Het IPC of hoe chocolade ons onderwijs heeft veranderd *(Reina van de Vliet)*
- Ludieke sketch over actuele onderwijs-onderwerpen

Drenthe
- Knappe koppies in de kleuterklas *(Baukje van Dijk)*
- Gratis schoolfoto

Flevoland
- Autisme, hoogsensitief .. of de rode draad van het onderwijs *(Mieke Vijn en Ria ten Bookum)*
- Wat heeft veel effect in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag van leerlingen? *(Gerard Weide)*

Overijssel
- 21th century skills *(Marcel Derksen)*
- De liedjeskoks *(Eric van der Wal)*

Noord-Holland
- Basiscursus stemgebruik *(Doesjka Nijdeken)*
- Structureel pesten onmogelijk maken *(Celine de Lange en Matheus Hoogakker)*

Utrecht
- Professionalisering door registerleraar.nl *(Daniel Koelink)*
- Coöperatief leren *(Berlinda Spier)*

Gelderland
- Bewust Bewegen in de Klas *(Gerda Ferbeek)*
- Drie denkdiagrammen om lesstof en gedrag te analyseren *(Carina Vranken)*

Zuid-Holland
- Mindmappen met iMindMap *(Robert Pastoor)*
- Lichaamstaal is ook een taal *(Bram Keizerwaard)*

Noord-Brabant
- Succes met ouders *(Emilie Groot)*
- LEGO Education build to express *(Michel Cloosterman)*

Zeeland
- Coöperatief leren *(Carola Riemers)*
- Kinderen leren denken *(Marjolein van der Klooster)*

Limburg
- MOOI duurzaamheid *(Roland Willems)*
- Eenvoudig kinderen leren denken, leren en beslissen via denk-diagrammen *(Fiet Muris)*

Kijk voor het hele programma in jouw provincie op www.cnvo.nl/o-factor.
Schrijf je nog in januari in en krijg een mooi welkomstcadeau bij binnenkomst.

CNV Onderwijs Jouw partner in de school

Vereniging

In de agenda staan activiteiten van CNV Onderwijs. Bijeenkomsten worden maximaal twee keer vermeld. Aanleveren agendapunten uiterlijk 9 dagen voor verschijning via schooljournaal@cnvo.nl. Voor een uitgebreide versie van de agenda: *www.cnvo.nl/agenda.*

GEPENSIONEERDEN

Rayon Noordoost Brabant

Donderdag 23 januari, 13 uur (ontvangst), De Brouwketel, Hoogeweg 9, Escharen, jaarvergadering. Met lezing door J. de Leur, voormalig huisarts te Schaijk inz. WMO. Info: G. Verbruggen, (0485) 45 14 82, verbrug@home.nl

VROUWEN

Zaterdag 8 februari, 9.30 (inloop)-16 uur, congres en jaarvergadering Vrouwengroep en feestelijke vrijwilligersdag, Zalencentrum In de Driehoek, Willemsplantsoen 1C, Utrecht. Thema: *Vrouwen en organiseren, van actieve leden voor actieve leden*. Keuze workshops: *a) Timemanagement, b) Jongleren met werk en privé, c) Waarnemingsoefening, d) Techniek, e) Het leren van leerlingen centraal.* Info/aanmelden: vrouwen@cnvo.nl

VOORTGEZET ONDERWIJS

Donderdag 23 januari, 16.15 uur (inloop), Comeniuscollege, Kromhoutstraat 1-7, Rotterdam. Over *De sociale implicaties van hoogbegaafdheid en De overstap naar hoger onderwijs*, door Dick van Hennik & Jacqueline Hoornweg. Incl. soep en broodmaaltijd. Info/aanmelden (voor 16 jan.): voortgezetonderwijs@cnvo.nl ovv 'bijeenkomst Rotterdam'.

NETWERK LIMBURG (po/vo/mbo)

Donderdag 30 januari, 16.30 uur (inloop), regiobijeenkomst netwerk Limburg, Terra Nigra, Terra Nigrastraat 5, Maastricht. Met workshops: *1) Gedragsproblematiek in scholen, 2) Wat zijn de juridische aspecten van een uitkeringsrecht m.b.t. de aanvraag, toekenning en verplichtingen?, 3) Communicatiestijlen: leer jezelf en de ander beter begrijpen en word beter begrepen, 4) Wat zijn je rechten en plichten als je ziek wordt?, 5) Een leerling met autisme in je klas, 6) Kinderen in groep 2: klanken en vormen of toch al lezen*? Info / aanmelden (voor 22 jan.) via netwerklimburg@cnvo.nl o.v.v. Maastricht en workshopnummer(s).

LERARENBEURS

Woensdag 5 februari, 16 uur, CNV-kantoor Utrecht. Wie volgend schooljaar overweegt een opleiding te volgen met de Lerarenbeurs moet beslist naar deze bijeenkomst komen. Deelnemers worden deze dag voorzien van alle benodigde informatie. Ook wordt inhoudelijk dieper ingegaan op de opleidingen die met de Lerarenbeurs kunnen worden gevolgd en welke passend zijn. Informatiestands over masteropleidingen van o.a. Hogeschool Windesheim, Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN), Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Inholland, Interactum en Pentanova. Kosten voor deelname: € 50,- voor leden, € 75,- voor niet-leden. Info/aanmelden: *www.cnvo.nl/lerarenbeursdag.*

ANDERS ACTIEVEN

Dinsdag 4 februari, 12-16 uur, regionale netwerkbijeenkomst Limburg en Oost-Brabant, rest. Vlijtig Liesje, Ten Hagestraat 2, Eindhoven. Over: *Actuele ontwikkelingen in de sociale zekerheid*, door Wanne Ho, juridisch adviseur CNV Onderwijs, en workshop *Het hoofd opruimen*, door Anni Westerduin. Info/aanmelden (voor 27 jan.): Tinie Arts, tiniearts@gmail.com, (06)25 53 59 78

Dinsdag 11 februari, 12-16 uur, regionale netwerkbijeenkomst Gelderland, Best Western Hotel Haarhuis, Stationsplein 1, Arnhem. Over: *Actuele ontwikkelingen in de sociale zekerheid*, door Wanne Ho, juridisch adviseur CNV Onderwijs, en workshop *Assertiviteit*, door Jeannette de Haan. Info/aanmelden (voor 3 febr.): Tinie Arts, tiniearts@gmail.com, (06) 25 53 59 78

Pestcoördinatoren verplicht op alle scholen

‘Het is vooral belangrijk dat er openheid heerst’

Per dag zouden 120.000 Nederlandse kinderen gepest worden, pesters hebben vier keer meer kans op een criminele carrière en gemiddeld drie kinderen per klas zijn slachtoffer. Pesten en vooral het stoppen ervan krijgen steeds meer aandacht in Nederland. Binnenkort moet elke school een anti-pestcoördinator, of kortweg pestcoördinator aanstellen. Heeft dit een meerwaarde voor de school?

‘Wij luisteren naar elkaar’, ‘Wij mogen stoeien, maar niet vechten’ en ‘Wij noemen elkaar bij de naam’. Kinderen zullen elkaar niet meer pesten door dit af te spreken, hopen leerkrachten van Openbare Scholengemeenschap De Hogeberg uit Den Burg, Texel. Elke klas stelt in overleg een klassencontract op met dit soort uitspraken. Na het bepalen van het contract moet iedere leerling het ondertekenen, waarna het niet mag worden overtreden. In de klas wordt regelmatig teruggekomen op deze afspraak.

Het klassencontract is een van de onderdelen van het pestprotocol op De Hogeberg, opgesteld door pestcoördinator Anneke ter Borg. Een pestcoördinator wordt aangesteld om, zoals de naam al doet vermoeden, het pestbeleid te coördineren. De mentor van een klas blijft de vertrouwenspersoon voor de kinderen, terwijl de pestcoördinator zorgt voor materiaal. Ter Borg: ‘Ik zorg ervoor dat materiaal over pesten op de school wordt verspreid en ik houd hier contact over met de schoolleiding en de mentoren. Als er een pestsituatie is kunnen mentoren mij om hulp vragen. Ik heb het pestprotocol opgesteld en ik moet dit ook levend houden, maar ik heb geen direct contact met de kinderen die met het pesten te maken hebben. Een gesprek tussen leerlingen en mentor kan bij een klacht over pesten vaak al voldoende zijn. Dit staat ook in het protocol.’

METHODEN

Naast het protocol worden per leerjaar verschillende methodes gehanteerd. Ter Borg: ‘In de eerste en tweede klassen wordt dit jaar een lessenserie aangeboden van de Stichting Veiligheid.nl rondom de film *Spijt* van Carry Slee. Onderdeel van deze Prima-aanpak is het invullen van de digitale pesttest , waarbij de kinderen anoniem aangeven of ze te maken hebben met pesten. Je bent natuurlijk nooit zeker of de kinderen het juist invullen, maar een sluitende methode bestaat niet.’ Na afloop van de lessenserie wordt de pesttest nogmaals ingevuld om na te gaan of de lessen effect hebben gehad. Ter Borg kan nog niet zeggen of het hebben van een pestprotocol daadwerkelijk verschil maakt. ‘Problemen worden wel opgelost, maar dat ligt natuurlijk niet direct aan mij als pestcoördinator. Ik weet niet precies wat er allemaal speelt, dan is het probleem al eerder

opgelost door de mentor. Door het protocol weten mentoren wat ze moeten doen, al denk ik dat sommigen het niet eens nodig hebben. Het gaat er vooral om dat er meer openheid komt omtrent het onderwerp.'

BASISSCHOLEN

Ook basisscholen werken met pestcoördinatoren. Marianne Coblijn is intern begeleider en daarnaast pestcoördinator en vertrouwenspersoon op de Don Boscoschool in Haarlem. 'Het gaat er vooral om dat het sociaal emotionele klimaat wordt aangepakt

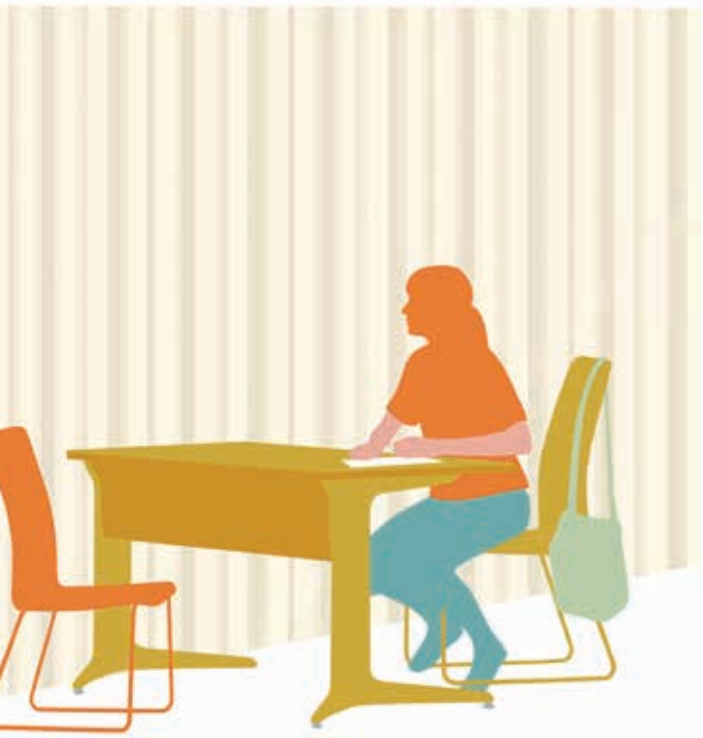

Illustratie: Maartje de Sonnaville

en dat pesten wordt voorkomen. Dit doen we op onze school door klassenregels op te stellen, deze door te nemen en te kijken wat er nog moet gebeuren. We hebben hier ook een methode bij gezocht. Deze fungeert echter enkel als aanvulling, niet als leidraad.' Coblijn is naast pestcoördinator ook vertrouwenspersoon voor ouders en luisterjuf voor de kinderen, waardoor ze dichter bij de kinderen staat dan andere pestcoördinatoren. 'Als luisterjuf heb ik vertrouwelijke gesprekken. Dat doen we als school al een flink aantal jaren en blijkt goed te werken.'

VERPLICHTING

Staatssecretaris van Onderwijs Sander Dekker heeft afgelopen maart scholen verplicht een lesprogramma tegen pesten te gebruiken en een pestcoördinator aan te stellen. Is dit essentieel volgens betrokkenen? 'Ik vind het een prima plan een pestcoördinator aan te stellen, maar het is nog een hele kunst om het protocol levend te houden en daarmee dus ook alert te blijven op pesten', aldus pestcoördinator Anneke ter Borg. 'Binnen mijn school is dit de afgelopen jaren niet goed genoeg gelukt. Een protocol alleen is niet voldoende, het is een papieren tijger. Er is een aanjager nodig binnen de schoolorganisatie, bijvoorbeeld in de vorm van een pestcoördinator. Deze kan dit werk echter alleen doen als er openlijke steun is van de schoolleiding.' Gymdocente en mentor Jeannette Kleinveld van De Hogeberg denkt dat het protocol vooral voor nieuwe mentoren prettig is. 'Het contract dat aan het begin van het schooljaar wordt opgesteld is bijvoorbeeld belangrijk. Daarnaast denk ik dat een pestcoördinator en -protocol zeker op zo'n klein eiland als Texel nodig zijn. Kinderen kennen elkaar hier nog van de basisschool of uit de buurt, dus dan kan er veel meer spelen.'
Overigens heeft De Hogeberg al een pestprotocol sinds 1994. Ter Borg: 'Toen hebben wij ons moreel verplicht iets aan het pesten te doen, maar het werd nog niet opgelegd vanuit het ministerie. Of het in al die jaren efficiënt genoeg is geweest weet je nooit. Volgens Kleinveld gaat het beleid steeds beter in de loop der jaren: 'Er is meer bewustwording en ik ben zelf ook behoorlijk alert op pesten. Ik heb wel het idee dat leerlingen sneller naar me toe komen.'

WEERSTAND

Een pestcoördinator lijkt dus een geaccepteerd idee, maar niet iedereen is er voorstander van. Coblijn: 'Ik zie geen reden om dit te verplichten. Er zijn vast ook scholen die in teamverband het pesten in de gaten houden. Ik vind wel dat een school verplicht is na te denken over het sociaal-emotionele beleid en hoe ze met pesten om moeten gaan.' Psycholoog en pestdeskundige Bob van der Meer vindt een pestcoördinator zelfs totaal overbodig. 'Het probleem is veel eenvoudiger aan te pakken. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen in groep 1 al betrokken zijn bij roddelen, bedreigingen en scheldpartijen. Het is dus noodzaak te beginnen op zeer jonge leeftijd.' De Fiep Westendorp Foundation, tekenaar van onder meer Jip en Janneke, heeft in samenwerking met van der Meer antipestkaarten voor het basisonderwijs ontwikkeld. Deze kaarten zijn bestemd voor leerlingen van groep 1 tot en met 3. Van der Meer: 'Op deze manier voorkom je ongewenste omgangsvormen van jongs af aan, daar begint het mee.' Al met al zijn de meningen over een pestcoördinator verdeeld. Een beleid wordt waardevoller geacht dan de coördinator zelf.

Sanne Weeber

Je belastingaangifte zelf doen?

Doe dit samen met het CNV, dat is wel zo gemakkelijk!

→ Deskundige invullers
→ Direct weten waar je aan toe bent
→ Aangifte direct naar de Belastingdienst
→ Bij jou in de buurt

Maak online een afspraak via
www.cnv.nl/belastingservice
of bel even naar
CNV Belastingservice
T 030 - 751 10 50.

cnv

Wij nodigen u uit om deel te nemen aan de vierjaarlijkse prijsvraag die het Hermen J. Jacobsfonds uitschrijft

Afwijkend gedrag: nou en?

Deze keer is het thema: gedrag van leerlingen in de klas.

Aanleiding is de toename van een normaliseringstendens waarbij kinderen als afwijkend van de norm worden beschouwd. Er wordt eerder over *adhd'ers* en *autisten* gesproken dan over kinderen met gedrag dat de opvoeder en de omgeving tot pedagogische creativiteit uitnodigt. De term *afwijkend gedrag* geeft u een richtlijn binnen welk kader uw idee moet worden ontwikkeld. De doelstelling van het fonds is daarbij een belangrijke toetssteen. Het *nou en?* geeft aan dat het bestuur kritisch tegen genoemde ontwikkeling aankijkt.

De prijsvraag met bovenstaande titel geeft veel mogelijkheden tot uitwerking. Een aantal voorbeelden:

- Een meer filosofische doordenking (reflectie op het onderwerp en de consequenties voor leraar, leerling, ouders, het onderwijs, de wijk en/of de maatschappij).
- Het bedenken/ontwikkelen en beschrijven van een gedragsinterventie voor een speciale doelgroep of leeftijdscategorie. U kunt hierbij denken aan een interventie voor lichte gedragsproblematiek (vallend onder de *basisondersteuning* zoals bedoeld in het beleid rondom passend onderwijs) of aan een interventie gericht op ernstige gedragsproblematiek (binnen passend onderwijs *extra ondersteuning* genoemd).
- Een voorstel voor een praktijkgericht dan wel wetenschappelijk onderzoek behoort eveneens tot de mogelijkheden.

Uw inzending moet vallen binnen het hiervoor aangegeven kader.

Indien u kiest voor een gedragsinterventie kunt u ook een door u bedacht en uitgevoerd plan indienen. Mocht u een planopzet willen indienen vertel ons dan duidelijk **uw beweegredenen voor uw plan**. Geef in beide gevallen duidelijk aan: doel, doelgroep, overdraagbaarheid van het beoogde resultaat. Het bestuur van het fonds zal als kwaliteitscriteria hanteren de doelen van het Hermen J. Jacobsfonds zoals vermeld op onze website www.hjjacobsfonds.nl. De prijs bedraagt € 20.000,- en is bedoeld om u (financieel) te ondersteunen om uw plan (verder) te realiseren. Daarnaast kan het **Hermen J. Jacobsfonds** (mede) zorg dragen voor verspreiding van uw inzending c.q. de resultaten.

Tijdens een bijeenkomst in het voorjaar 2015 wordt de winnaar bekendgemaakt en de prijs uitgereikt.

Inzendingen stuurt u vóór 1 september 2014 aan het secretariaat van het Hermen J. Jacobsfonds t.a.v. de secretaris secretariaathjjacobsfonds@gmail.nl. De motivatie voor de bekroning vindt plaats door middel van een openbaar rapport. Hierin kunnen de overige inzendingen met de nodige vertrouwelijkheid worden genoemd. Over de uitslag is geen discussie mogelijk. Met de inzending gaat u akkoord met genoemde voorwaarden.

Wij wensen u veel succes bij het opstellen van uw inzending en zien deze met belangstelling tegemoet.

Namens het bestuur,

H. Koster
(voorzitter)

STICHTING HERMEN J. JACOBS FONDS

HERMEN J. JACOBS PRIJS 2014

Verschijningsschema
SCHOOLJOURNAAL

nr. 02	25 januari
nr. 03	08 februari
nr. 04	22 februari
nr. 05	08 maart
nr. 06	22 maart
nr. 07	05 april
nr. 08	19 april

De personeelsadvertenties worden verwerkt door Recent BV. Advertenties opgeven bij Ray Aronds, ray@recent.nl of Joop Slor, joop@recent.nl, Postbus 17229, 1001 JE Amsterdam.
Tel.: (020) 330 89 98.

www.cnvo.nl/adverteren

DE KORTSTE WEG NAAR NIEUWE COLLEGA'S

Heeft u een vacature voor uw school? Plaats deze dan in *Schooljournaal*, want daarmee bereikt u uw toekomstige collega's zeker!

De voordelen op een rij
- Direct en gericht contact met een grote, geïnteresseerde doelgroep.
- Plaatsing in *Schooljournaal* = gratis doorplaatsing op *www.cnvo.nl/vacatures*
- Aantrekkelijke plaatsingstarieven vergeleken met andere media
- Voor dinsdag 12 uur aanleveren betekent zaterdag in het blad
- Voor € 40,- wordt uw vacature doorgeplaatst in *Direct*, het vakblad voor schoolleiders

Informatie en opgave
Kijk op *www.cnvo.nl/adverteren* voor verschijningsdata, formaten en tarieven.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Ray Aronds, ray@recent.nl of Joop Slor, joop@recent.nl. Tel.: (020) 330 89 98

DIT LEZENDE, VINDT U HET DAN GEEN TIJD WORDEN DAT U DE PRIJZEN EENS VERGELIJKT?

oplage: **55.000**
adverteren vanaf
€ 106,-

KLEINE ADVERTENTIES

Te huur:

N.-W. Frankrijk, omgeving St. Omer, ons vakantiehuis voor 2-6 pers. Gezellig en smaakvol ingerichte 'fermette' (boerderijtje) geheel vrijstaand met besloten tuin en boomgaard (1.200 m²), houten tuinhuis met open haard, voor en achter zonnig terras. Sat.nl.tv, tel., koelkast en wasmachine aanwezig. Ideaal fiets- en wandelgebied. Veel brocantes in de omgeving. Geen huisdieren. Info en folder (0570) 61 74 18; lucht. nieuwenburg@simpc.nl, *www.vakantiewoningjoviepasdecalais.nl*

Te huur:

Voor vakantie in de kop van Drenthe, vlak bij meer en bos, **sfeervolle vakantiewoning** met terras en prachtig panorama, 2-3 personen. Prachtige, rustige omgeving, zeer geschikt voor fietsen en wandelen. € 275,- per week. Meivakantie en van 5 juli t/m 19 juli en van 16 t/m 30 augustus € 325,- p.w.(excl. toeristenbelasting). Rest van juli en augustus reeds gereserveerd. Tel . (050) 409 52 82.

Leden van CNV Onderwijs kunnen een kleine annonce plaatsen, die voor een bedrag (€ 25,-) wordt gepubliceerd. Het aanbieden van huizen, auto's, boten en commerciële activiteiten hoort in deze advertenties niet thuis, evenmin als het werven of aanbieden van personeel. Uw korte advertentietekst (max. 55 woorden) kunt u toesturen aan de redactie *Schooljournaal*, t.a.v. Jobien Goldberg, Postbus 2510, 3500 GM Utrecht. Adverteerders dienen 1 week voorafgaande aan de verschijningsdatum € 25,- over te maken op rekening 66.59.57.955, t.n.v. CNV Onderwijs/Utrecht, o.v.v. annonce en naam adverteerder. Na ontvangst wordt de annonce zo snel mogelijk geplaatst. De redactie is niet aansprakelijk voor de kwaliteit van de aangeboden vakantieverblijven. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden annonces te wijzigen of in te korten.

www.cnvo.nl/adverteren

Spectrum-SPCO

Spectrum-SPCO staat voor Protestants Christelijk Basisonderwijs, is verantwoordelijk voor negen basisscholen in Lansingerland met ruim 2300 leerlingen en 200 medewerkers.
Voor CBS De Acker te Bergschenhoek zoeken wij een

INSPIRERENDE DIRECTEUR

Meer informatie over deze functie is te vinden op **www.spectrum-spco.nl**. Wilt u meer informatie over de school, kijk dan op **www.cbsdeacker.nl**

ADRES EN TELEFOONNUMMERS CNV ONDERWIJS

ADRES CNV ONDERWIJS

Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht
Postbus 2510, 3500 GM Utrecht
info@cnvo.nl, *www.cnvo.nl*

TELEFOONNUMMERS EN E-MAILADRESSEN

- **CNV Onderwijs** (algemeen nummer)
  (030) 751 10 03
- **CNV Schoolleiders**
  (030) 751 10 04, info@cnvs.nl
- **CNV Onderwijs MR/OR-advies**
  MR-Partners en OR-Partners kunnen met vragen terecht bij hun vaste contactpersoon. Neem voor informatie over MR-Partnerschap en OR-Partnerschap contact op met (030) 751 17 85.
- **CNV Onderwijs Starters&Studentenlijn**
  (030) 751 10 06, startersenstudenten@cnvo.nl
- **CNV Onderwijs Academie**
  (030) 751 17 47, scholing@cnvo.nl
- **CNV Onderwijs Ledenadministratie**
  ledenadministratie@cnvo.nl
  (030) 751 10 03
- **CNV Onderwijs Individuele Belangenbehartiging**
  belangenbehartiging@cnvo.nl
  (030) 751 10 03

LEDENVOORDEEL

Leden van CNV Onderwijs kunnen profiteren van lagere premies en kortingen door collectieve contracten met verzekeringsmaatschappijen en andere organisaties (zie voor meer informatie: *www.cnvo.nl*):

- **Dennenheuvel**
  tel.: (035) 646 04 64
- **FBTO Achmea schade**
  tel.: (058) 234 58 85, coll. nr. T16
- **OHRA-zorg en schade**
  tel.: (026) 400 40 40, coll. nr. 3725
- **Zorgverzekeraar VGZ**
  tel.: (0900) 07 50, coll. nr. 5008500

PERSONEELSADVERTENTIES

Recent verzorgt de personeelsadvertenties voor *Schooljournaal*. Advertenties opgeven bij Recent t.a.v. Ray Arends (ray@recent.nl) of Joop Slor (joop@recent.nl), Postbus 17229 1001 JE Amsterdam, tel. (020) 330 89 98. Personeelsadvertenties kunnen worden opgegeven tot uiterlijk dinsdag 14.30 uur (gegarandeerde plaatsing wanneer gemeld maandag voor 16.30 uur). Prijzen vanaf € 106,– excl. BTW.

BESTUUR

Voor vragen over de vereniging of de nieuwe verenigingsstructuur: Cees Kuiper, algemeen secretaris CNV Onderwijs, tel.: (030) 751 17 10, e-mail: abagci@cnvo.nl.

SOCIAAL FONDS CNV ONDERWIJS

Voor hulp en ondersteuning aan leden en hun gezinnen met financiële problemen: secretaris-penningmeester A. van Vliet, Theeheuvellaan 66, 3903 DD Veenendaal. tel.: (06) 36 19 33 76, e-mail: sociaalfondscnvonderwijsbond@gmail.com. B.g.g. voor dringende zaken: Dhr. J. Engelhart (0412) 64 05 50.

CNV

CNV Onderwijs is aangesloten bij het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV). Voor vragen over belastinghulp, rechtshulp, cursussen, regionale CNV-activiteiten,
CNV Internationaal. tel.: (030) 751 10 01, e-mail: cnvinfo@cnv.nl. Voor 65-plus kan contact worden opgenomen via tel.: (030) 751 10 02 of e-mail: cnv65plus@cnv.nl.

SECTORRADEN

PRIMAIR ONDERWIJS
Mevr. F. Goedendorp
(06) 24 55 46 17
primaironderwijs@cnvo.nl

VOORTGEZET ONDERWIJS
Dhr. R. Mudde
(06) 42 98 65 43
voortgezetonderwijs@cnvo.nl

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
Dhr. T.P.E. Opgenoord
(046) 449 34 21
middelbaarberoepsonderwijs@cnvo.nl

HOGER ONDERWIJS
Dhr. J. Veld
(030) 228 77 40
hogeronderwijs@cnvo.nl

ONDERWIJSDIENSTVERLENING
Dhr. F.J.H.M. Bulthuis
(0541) 53 49 34
onderwijsdienstverlening@cnvo.nl

GEPENSIONEERDEN
Leo van der Meer
(0545) 84 00 65
gepensioneerden@cnvo.nl

STUURGROEPEN

CNV SCHOOLLEIDERS
Dhr. R.J. Bovee
(020) 647 68 43
schoolleiders@cnvo.nl

ONDERWIJSONDERSTEUNERS
Dhr. J.M. van den Groenendal
(06) 24 98 75 43
onderwijsondersteuners@cnvo.nl

PASSEND ONDERWIJS
Dhr. F.J.H.M. Bulthuis
(0541) 53 49 34
passendonderwijs@cnvo.nl

AGRARISCH ONDERWIJS
Dhr. J.H.A.M. Damhuis
(06) 29 22 90 91
agrarischonderwijs@cnvo.nl

VROUWEN
Mevr. M. Janssen-Stol
(010) 420 50 51
vrouwen@cnvo.nl

JONG
Mevr. A. Kouwenhoven
(078) 612 12 12
jongeren@cnvo.nl

ANDERS ACTIEVEN
Mevr. H.M.M.A. Arts
(043) 407 13 12
andersactieven@cnvo.nl

Jouw partner in de school

CNV Onderwijs

Foto: Arie Kievit

Sacha Sanders (28): ‘Lesgeven is een missie voor mij’

‘Ik ben geïnspireerd door mijn geschiedenisdocent, die erg leuk les gaf. Je bent als leraar veel belangrijker voor een leerling dan je denkt. Lesgeven voelt daarom als een missie.’ Sacha Sanders staat nu vier jaar voor de klas op basisschool De Stelberg in Rotterdam. ‘Ik haal heel veel voldoening uit mijn werk, mede omdat het leuk is om kinderen vooruit te zien gaan. Aangezien het onderwijs door allerlei veranderingen onder de loep ligt ben ik lid geworden van CNV Onderwijs. De bond komt immers op voor de belangen van het personeel.’ Naast lesgeven houdt Sanders onder andere van sport. ‘Een van mijn hobby’s is thaiboxing. Mijn leerlingen vinden dit wel leuk, een is er zelfs ook mee begonnen. Ik vind het leuk om sportiviteit over te brengen aan de klas.’ Daarnaast is Sanders als supporter van Ajax elke thuiswedstrijd in Amsterdam te vinden. ‘Eigenlijk kun je natuurlijk geen Ajacied zijn als je in Rotterdam werkt, maar een beetje dollen kan geen kwaad. Uiteindelijk draagt iedereen in juni toch weer een oranje shirt.’ SW